

Izvērtējums par ļoti mazo un mazo valsts tiešās pārvaldes iestāžu darbību

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rīga 2017

“Izvērtējums par ļoti mazo un mazo valsts tiešās pārvaldes iestāžu darbību”

Iesniegts Ministru prezidentam 2017.gada 24.jūlijā

Vāka noformējumā izmantotas fotogrāfijas no tīmekļa vietnes
<http://depositphotos.com/hin255/Depositphotos>

Saturs

Kāpēc un kā tika veikts ļoti mazo un mazo valsts tiešās pārvaldes iestāžu darbības izvērtējums?	4
Motivācija un ierobežojumi.....	6
Izvērtējamo iestāžu raksturojums	8
Kādi ir galvenie secinājumi?	11
1.Iestāžu darbības mērķi, funkcijas, uzdevumi un to izpildes uzraudzība	19
1.1. Vai ir skaidri identificējami iestāžu darbības pamatmērķi un vai iestāžu funkcijas ir noteiktas saskaņā ar šiem mērķiem? Vai iestāžu mērķu “kaskāde” līdz konkrētiem rezultatīvajiem rādītājiem ir loģiska un izsekojama?	20
1.2. Vai iestāžu iekšējās plānošanas dokumenti nodrošina iestāžu mērķu sasniegšanu?	26
1.3. Vai iestāžu rezultatīvie un kvalitātes rādītāji ir uz iestādes mērķu sasniegšanu orientēti?.....	30
1.4. Vai iestādes reāli sasniedz mērķus?.....	37
1.5. Vai iestāžu budžeti ir pietiekami to mērķu sasniegšanai?	40
1.6. Vai iestāžu darbības uzraudzības sistēmas nodrošina mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi?.....	44
2.Iestāžu kā atsevišķu institūciju darbība	46
3.Sabiedrības ieguvums no iestāžu darbības	50
Pielikums – Informācija par Datu valsts inspekciju	55

Kāpēc un kā tika veikts ļoti mazo un mazo valsts tiešās pārvaldes iestāžu darbības izvērtējums?

Viena no Valsts kontroles darba prioritātēm ir valsts pārvaldes efektivitātes paaugstināšana.

ISSAI¹ 100 (*Publiskā sektora revīziju veikšanas pamatprincipi*) 23.punktā ir noteikts, ka augstākās revīzijas iestādes var veikt revīzijas vai citus uzdevumus par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar vadības un par pārvaldību atbildīgo amatpersonu vai institūciju atbildību un publisko līdzekļu atbilstošu izmantošanu. Šie uzdevumi var ietvert ziņošanu par kvantitatīvo iznākumu un iestāžu pakalpojumu sniegšanas rezultātiem, ilgtspējas ziņojumus, nākotnes prasības attiecībā uz resursiem, iekšējās kontroles standartu ievērošanu un citus jautājumus.

ISSAI 1 (*Limas deklarācija*) 12.nodaļā ir noteikts, ka augstākā revīzijas iestāde var sniegt Parlamentam un administrācijai savas profesionālās zināšanas kā ekspertu izvērtējumus.

Tāpēc, ņemot vērā valsts kontroleres un Ministru prezidenta pārrunāto iespēju finanšu revīziju laikā izvērtēt jautājumu par ļoti mazo un mazo tiešās pārvaldes iestāžu vispārējo darbību, Valsts kontrole pieņēma lēmumu par atbalstu minētajai iniciatīvai un piedāvāja izvērtējuma metodiku, kas paredzēja, ka:

1. Izvērtējums tiks veikts:

- Valsts kontroles 2016.gada finanšu revīziju laikā
- atbilstoši ISSAI 100 Publiskā sektora revīziju veikšanas pamatprincipiem un standartā izvirzītajiem pamatnosacījumiem apliecinājuma (atestācijas) revīzijai
- atbilstoši ierobežotas pārliecības principam, t.i., ka revidents, balstoties uz veiktajām procedūrām, var secināt, ka nekas neliecina par to, ka pārbaudāmais priekšmets neatbilst piemērotajiem kritērijiem

2. Izvērtējumā:

- **resori** novērtēs pārbaudāmo priekšmetu attiecībā pret kritērijiem un atklās pārbaudāmā priekšmeta informāciju, **sniedzot atbildes uz jautājumiem**
- **Valsts kontrole iegūs pārliecību par informācijas ticamību**, kā arī sniegto atbildžu atbilstību jautājumu būtībai un **sagatavos apkopojošu ziņojumu**

3. Izvērtējuma metode iekļaus resoru sākotnējā viedokļa/pamatojuma sniegšanu par pārbaudāmo priekšmetu trīs blokos, raksturojot un vērtējot:

- iestādes darbības **mērķus, funkcijas, uzdevumus un to izpildes uzraudzību**
- iestādes **kā atsevišķas institūcijas darbību**
- **sabiedrības ieguvumu** no iestādes darbības

Valsts kancelejas diskusiju dokumentā “*Efektīva, atbildīga un elastīga valsts pārvalde*” ir iekļauts uzdevums # 1.1:

“Veikt izvērtējumu par ļoti mazo un mazo iestāžu efektivitāti un radniecīgo iestāžu / funkciju apvienošanas iespējām. Mērķis – finanšu un administratīvo resursu ietaupījums, sadrumstalotības mazināšana, racionālāka zināšanu un resursu izmantošana, tostarp vienota politikas veidošana un īstenošana.”

¹ Starptautiskie standarti augstākajām revīzijas iestādēm

Ņemot vērā līdzšinējo pieredzi institucionālās optimizācijas nodrošināšanai, darbības īstenošanai nepieciešams neatkarīgs vērtējums, piemēram, Valsts kontroles personā”.

Ņemot vērā iepriekš minētajā uzdevumā norādīto iestāžu sarakstu², kā arī papildu saņemto informāciju no Valsts kancelejas par Pārresoru koordinācijas centra un Valsts administrācijas skolas neiekļaušanu vērtējamo iestāžu sarakstā, Valsts kontrole izvērtējuma izlasē iekļāva šādas resoru padotībā esošas 18 iestādes:

Resors	Iestādes nosaukums un turpmāk tekstā lietotais saīsinājums
Ārlietu ministrija (ĀM)	Latvijas Institūts (LI)
Finanšu ministrija (FM)	Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (IAUI)
Izglītības un zinātnes ministrija (IZM)	Latvijas sporta muzejs (LSM)
	Studiju un zinātnes administrācija (SZA)
	Latvijas zinātnes padome (LZP)
	Latviešu valodas aģentūra (LVA)
Kultūras ministrija (KM)	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA)
	Nacionālais kino centrs (NKC)
	Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC)
Satiksmes ministrija (SM)	Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC)
	Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs (TNGIIB)
	Valsts dzelzceļa administrācija (VDzA)
Tieslietu ministrija (TM)	Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija (VDzTI)
	Datu valsts inspekcija (DVI)
	Juridiskās palīdzības administrācija (JPA)
	Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija (UGFA)
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)	Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija (LVAFA)
	Vides pārraudzības valsts birojs (VPVB)

Atbilstoši Ministru prezidenta rezolūcijai³ resoriem tika uzdots atbilstoši Valsts kontroles metodikai iesniegt informāciju (aizpildītu anketu ar resora sākotnējo viedokli/pamatojumu) Valsts kontrolei. Tieslietu ministrija neiesniedza aizpildītu anketu par DVI ar resora sākotnējo viedokli/pamatojumu, bet informēja par apsvērumiem⁴, kādēļ DVI būtu izslēdzama no vērtējamo iestāžu saraksta (minētie apsvērumi ir iekļauti arī šī izvērtējuma pielikumā). Par iepriekš minēto Valsts kontrole informēja arī Ministru prezidentu⁵.

Līdz ar to izvērtējums ir veikts par 17 iestādēm.

Vienlaikus vēlamies vārst uzmanību, ka visas valsts pārvaldes efektivitātes izvērtējums ir neatņemams ikvienas valsts uzdevums. Latvijā šī atbildība ir nostiprināta arī normatīvā līmenī⁶, paredzot ka šādam

² Finanšu ministrijas 30.06.2016. dati par institūcijām un to amatu vietu skaitu: Latvijas institūts (5), Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija (7), Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs (10), Latvijas Sporta muzejs (11), Nacionālais kino centrs (11), Valsts dzelzceļa administrācija (11), Vides pārraudzības valsts birojs (18), Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (19), Studiju un zinātnes administrācija (20), Valsts administrācijas skola (20), Latviešu valodas aģentūra (21), Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija (21), Kultūras informācijas sistēmu centrs (23), Pārresoru koordinācijas centrs (24), Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija (24), Datu valsts inspekcija (25), Latvijas Nacionālais kultūras centrs (29), Juridiskās palīdzības administrācija (34), Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (35)”

³ Ministru prezidenta M.Kučinska 27.01.2017. rezolūcija Nr.56/SAN-249

⁴ Tieslietu ministrijas 15.03.2017. vēstule Nr.1-17/844 “Par Valsts kontroles piedāvāto metodoloģiju mazo iestāžu vispārējās darbības izvērtēšanai”.

⁵ Valsts kontroles 06.04.2017. vēstule Nr.6-2.3.1e/68 “Par mazo iestāžu vispārējās darbības izvērtēšanu”.

⁶ VPIL 10 panta 10 daļa “10) Valsts pārvaldi organizē pēc iespējas efektīvi. Valsts pārvaldes institucionālo sistēmu pastāvīgi pārbauda un, ja nepieciešams, pilnveido, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju un apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpalpojuma izmantošanu.”

izvērtējumam ir jānotiek regulāri, pilnveidojot valsts pārvaldi, t.sk. izvērtējot funkciju apjomu un to nepieciešamību.

Izvērtējumā aptvertās iestādes veido nelielu daļu no visas valsts pārvaldes institūciju kopuma. Balstoties uz iegūto pieredzi, **Valsts kontrole uzsver nepieciešamību Ministru kabinetam uzsākt arī citu institūciju un to funkciju izvērtēšanu**, nosakot vienotus kritērijus un pieeju valsts pārvaldes funkciju izvērtēšanai.

Tāpat vēršam uzmanību, ka **ir nepieciešama arī normatīvo aktu pārskatīšana**, jo, veicot izvērtējumu, konstatējam atšķirīgu iestāžu pieeju/izpratni **funkciju un uzdevumu definēšanā**. Tāpat Valsts kontroles ieskatā būtu nosakāma arī **unificēta pieeja funkciju lingvistiskai formulēšanai** (*piemēram, funkcija = darbības vārds (ko dara?) + objekts (attiecībā uz ko?) + nosacījumi (kur? kādā jomā?) un saturiskai klasifikācijai* (*piemēram: 1) vadības, atbalsta funkcijas; 2) pamatdarbības funkcijas; 3) projektu funkcijas*).

Motivācija un ierobežojumi

Izvērtējuma ietvaros netika vērtēti iestāžu darba *ekonomiskums* un *produktivitāte*, kas ir viens no būtiskiem priekšnosacījumiem lēmumu pieņemšanā par iestāžu reorganizāciju vai likvidāciju⁷, jo izvērtējumu par valsts iestāžu administratīvajiem izdevumiem šobrīd veic Valsts kanceleja, salīdzinoši analizējot izvēlētas iestāžu funkcijas⁸.

Lai gan mērķi vairumam izvērtēto iestāžu tiek sasniegti, tomēr iespēja vienoti vai salīdzināmi izvērtēt iestāžu darba *efektivitāti* jeb mērķu sasniegšanas pakāpi ir ierobežota, jo, kā secinājam:

- ❖ atsevišķām iestādēm piemīt tendence noteikt neambiciozus mērķus un sasniedzamos rezultātus (LI un LSM);
- ❖ vairākām iestādēm noteiktie rezultātīvie rādītāji bieži vien neraksturo vai tikai daļēji raksturo sasniedzamo mērķi (SZA, LZP, KISC);
- ❖ vienā gadījumā nav gūstama pārlicība, vai noteiktie rezultātīvie rādītāji pietiekami raksturo mērķa sasniegšanu (LVA);
- ❖ vienā gadījumā mērķu sasniegšana aprobežojas tikai ar projektu īstenotājiem piešķirto ārvalstu finanšu līdzekļu administrēšanu (JSPA).

Izvērtējumā tika:

- ❖ vērtēts, vai pastāv būtiski juridiski vai citi šķēršļi ļoti mazo un mazo iestāžu reorganizācijai vai likvidācijai;
- ❖ vērtēta ļoti mazo un mazo iestāžu pārvaldības atbilstība labas pārvaldības principiem, identificējot labas pārvaldības trūkumus, kas liecina par pārmaiņu nepieciešamību, vai nu steidzami uzlabojot

⁷ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15. panta pirmā daļa: “Ministru kabinets izveido, reorganizē un likvidē tiešās pārvaldes iestādi, pamatojoties uz likumu vai pēc savas iniciatīvas, ievērojot valsts pārvaldes principus, veicot funkciju izvērtējumu, funkciju un pakalpojumu izmaksu salīdzinājumu un izvērtējot ietekmi uz iestādes saistībām”.

⁸ Ar 04.10.2016. Valsts kancelejas direktora rīkojumu “Par darba grupu” izveidotā darba grupa ministriju un centrālo valsts iestāžu administratīvo funkciju vērtēšanai (2016.gada ietvaros darba grupa vērtēja trīs atbalsta funkciju centralizēšanas iespējas un plāno atbalsta funkciju vērtēšanu veikt arī turpmāk).

iestāžu pārvaldību vai izvēloties citus risinājumus, tajā skaitā iestāžu funkciju nodošanu citai iestādei.

Lēmumi uzsākt tiešās pārvaldes iestāžu reorganizācijas (vai likvidācijas) iespēju analīzi, kā arī iespējamie tālākie lēmumi iestādes reorganizēt (vai likvidēt) vai saglabāt to patstāvību ir Ministru kabineta iniciatīva⁹ un prerogatīva, jo augsti prioritāru politiku mērķu īstenošanai ļoti mazu un mazu, bet patstāvīgu iestāžu pastāvēšana dažos gadījumos būtu attaisnojama. Tomēr šādos gadījumos iestādes īstenotās apakšnozares politikas prioritārajam raksturam ir jābūt skaidri demonstrētam (tajā skaitā – dokumentētam) salīdzinājumā ar citām attiecīgās ministrijas pārraudzībā esošajām apakšnozarēm, kā arī šo iestāžu skaidras stratēģijas, mērķu un ambiciozu sasniedzamo rezultātu noteikšana un pastāvīga uzraudzība ir absolūti nepieciešams to patstāvīgas eksistences nosacījums.

Valsts kontroles izvērtējuma rezultāti ir izmantojami kā viens no pamatojošajiem dokumentiem lēmumu pieņemšanai par noteiktu iestāžu reorganizācijas (vai likvidācijas) iespēju tālāku analīzi, ņemot vērā, ka Valsts kontroles “Izvērtējumā par ļoti mazu un mazo iestāžu darbību” ir sniegts vērtējums par:

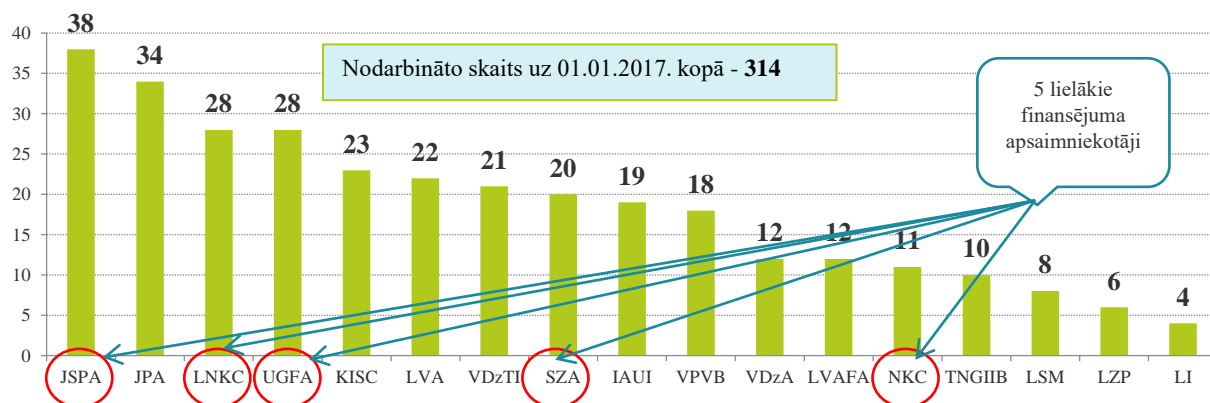
- 1) teorētiskām iespējām (juridisku šķēršļu esamību vai neesamību) reorganizēt (vai likvidēt) ļoti mazās un mazās valsts iestādes;
- 2) ļoti mazu un mazu valsts iestāžu pārvaldības trūkumiem un darbības efektivitāti¹⁰.

⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15. panta pirmā daļa.

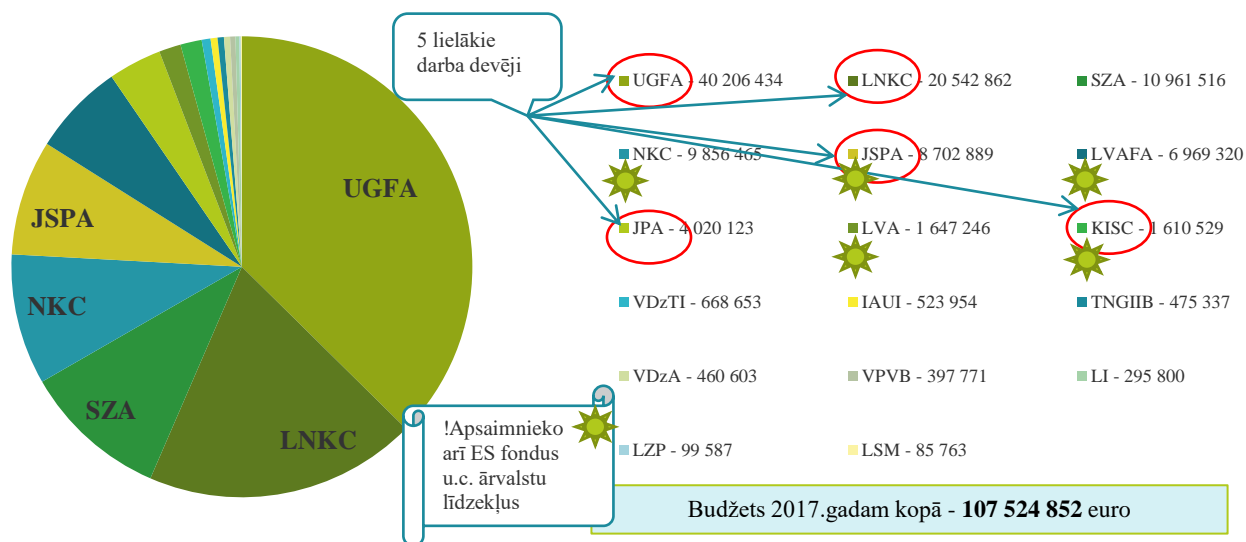
¹⁰ Mērķu sasniegšanas pakāpe.

Izvērtējamo iestāžu raksturojums

Izvērtējamo iestāžu kopējais nodarbināto skaits uz 2017.gada 1.janvāri bija **314 darbinieki**, savukārt kopējais šo iestāžu apsaimniekojamais **budžets 2017.gadam ir 107 524 852 euro**. Piecu iestāžu budžetā 2017.gadam ir piešķirts finansējums arī ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai, kopsummā 9 425 756 euro:

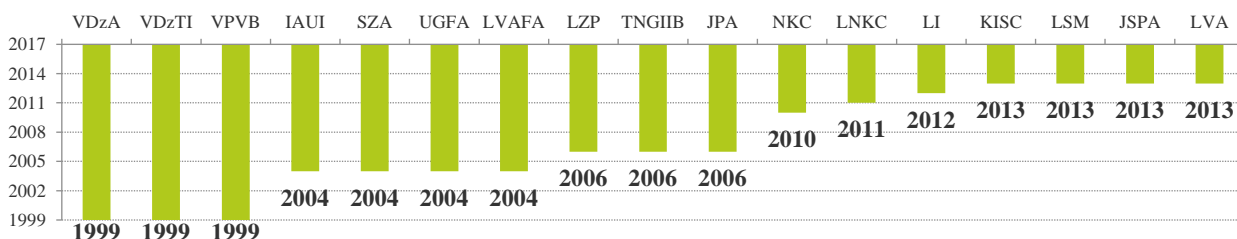

Attēls Nr.1 Nodarbināto skaits iestādēs uz 01.01.2017.

Attēls Nr.2 Iestādēm 2017.gada budžetā piešķirtais finansējums

Iestādes to aktuālajā juridiskajā statusā ir tikušas izveidotas un uzsākušas savu darbību gan 90tajos gados, gan arī salīdzinoši nesen, piemēram VDzA un VDzTI darbojas jau kopš 1999.gada, savukārt KISC, LSM, JSPA un LVA – kopš 2013.gada:

Attēls Nr.3 Iestādes dibināšanas to aktuālajā juridiskajā statusā gads

Iestādēm ir noteikti šādi darbības pamatmērķi.

1. tabula Iestāžu darbības pamatmērķi

Resors	Iestāde	Darbības pamatmērķi
Ārlietu ministrija	LI	Veicināt pozitīvu Latvijas starptautisko atpazīstamību
Finanšu ministrija	IAUI	Īstenot valsts pārvaldes funkcijas izložu, azartspēļu un preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas uzraudzībā
Izglītības un zinātnes ministrija	LSM	Vākt, saglabāt, pētīt, eksponēt un popularizēt materiālās un nemateriālās liecības, kurām ir vēsturiska, zinātniska un memoriāla nozīme, kā arī ar tām saistītu informāciju par Latvijas sporta vēsturi, lai ieinteresētu un informētu sabiedrību par Latvijas sporta kultūrvēsturisko mantojumu un sportu kā aktīva un veselīga dzīvesveida pamatu
	SZA	Sekmēt augstākās izglītības pieejamību visiem iedzīvotājiem, tādējādi veicinot augsti kvalificētu speciālistu skaita palielinājumu. Veicināt zinātnes attīstību un attīstīt zinātnes cilvēkresursus
	LZP	Sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju, kā arī nodrošināt zinātnisko pētījumu projektu un programmu pieteikumu un rezultātu izvērtēšanas organizēšanu
	LVA	Veicināt latviešu valodas – Latvijas Republikas valsts valodas un Eiropas Savienības oficiālās valodas – statusa nostiprināšanu un ilgtspējīgu attīstību
	JSPA	Veicināt jauniešu aktivitāti un mobilitāti, līdzdalību jaunatnes brīvprātīgā darba, neformālās izglītības un jaunatnes informācijas programmās un projektos, kā arī veicināt jauniešu neformālo izglītību saistībā ar mūžizglītību
Kultūras ministrija	NKC	Īstenot valsts politiku kino un filmu nozarē un administrēt kino un filmu nozarei paredzētos valsts budžeta līdzekļus
	KISC	Nodrošināt bibliotēkās, arhīvos un muzejos uzkrāto informācijas avotu un kultūras vērtību pieejamību sabiedrībai, izveidojot integrētu automatizētu informācijas sistēmu
	LNKC	Īstenot valsts politiku kultūras un radošās industrijas izglītības, nemateriālā kultūras mantojuma, dziesmu un deju svētku tradīcijas un ar to saistītajās tautas mākslas jomās
Satiksmes ministrija	TNGIIB	Īstenot valsts pārvaldes funkcijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā, smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu gadījumu izmeklēšanas jomā, kā arī jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā
	VDzA	Realizēt valsts pārvaldi dzelzceļa transporta nozarē
	VDzTI	Kontrolēt un uzraudzīt dzelzceļa tehnisko ekspluatāciju
Tieslietu ministrija	JPA	Nodrošināt pieeju taisnīgai tiesas aizsardzībai maznodrošinātām un trūcīgām personām, kā arī nodrošināt finansiālo atbalstu Latvijas valstspiederīgajiem jautājumā par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vai atņemšanu risināšanai ārvalstī. Nodrošināt valsts kompensāciju izmaksāšanu personām, kuras Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzītas par cietušajām, un nodrošināt noziedzīgos nodarījumus cietušos ar informatīvo atbalstu
	UGFA	Administrēt Uzturlīdzekļu garantiju fondu, nodrošinot uzturlīdzekļu izmaksu no valsts budžeta līdzekļiem bērnu uzturam gadījumos, kad vecāks nenodrošina savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru vai nepilda tiesas nolēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu, un veikt līdzdalību uzturlīdzekļu piedziņas procesā, īstenojot UGFA kā piedzinēja tiesības
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	LVAFA	Nodrošināt Latvijas vides aizsardzības fonda padomes lēmumu īstenošanu, administrēt Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļu izlietošanu, pildīt LIFE nacionālā kontaktpunkta funkcijas – nodrošināt nacionālā līdzfinansējuma administrēšanu LIFE programmai, nodrošināt Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanu
	VPVB	Novērst vai samazināt fizisko vai juridisko personu darbības nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, rūpniecisko avāriju risku un vides piesārņojumu, veicināt tiesiskumu un nodrošināt sabiedrībai nozīmīgu interešu līdzsvarošanu vides aizsardzības jomā

Iestādēm to darbība ir jānodrošina pastāvīgi, kas nozīmē, ka to darbība nav terminēta, izņemot LVAFĀ, kurai divi no trim darbības pamatmērķiem ir terminēti: 1) pildīt LIFE nacionālā kontaktpunkta funkcijas – nodrošināt nacionālā līdzfinansējuma administrēšanu LIFE programmai; 2) nodrošināt Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanu.

Kādi ir galvenie secinājumi?

Iestāžu turpmākā darbība to aktuālajā juridiskajā statusā Valsts kontroles ieskatā būtu vērtējama vismaz no diviem aspektiem.

Pirmkārt, vai vērtējamo iestāžu reorganizācija vai likvidācija ir pieļaujama juridiski?

Otrkārt, vai iestāžu līdzšinējā darbībā ir saskatāmi tādi trūkumi, kas norāda uz iestāžu darbību bez skaidriem mērķiem, definētiem un izmērāmiem sasniedzamajiem rezultātiem, nepastāvot atbilstošai uzraudzības sistēmai?

Attiecībā uz pirmo aspektu, nevienai no vērtētajām iestādēm nepastāv būtiski šķēršļi to reorganizācijai vai likvidācijai Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta izpratnē.

15¹¹ no 17 iestādēm, vērtējot, vai tām noteiktos pārvaldes uzdevumus ir iespējams deleģēt citai personai, uzskata, ka tas ir neiespējami, jo tās veic tādus pārvaldes uzdevumus (piemēram, koordinē nozares darbību vai apstiprina publisku personu budžetu), kas saskaņā ar uzdevumu uzskaitījumu Valsts pārvaldes iekārtas likuma 41.panta otrajā daļā nav deleģējami.

Tomēr gadījumā, ja iestāde tiek reorganizēta vai likvidēta, to nododot citai publiskai personai, to apvienojot ar citu publisku personu vai atsakoties no tai uzticēto pārvaldes uzdevumu izpildes¹², atsevišķu pārvaldes uzdevumu deleģēšanas iespēja nav uzskatāma par aktuālu un tālāk vērtējamu.

2. tabula Iestāžu reorganizācijas/likvidācijas iespējamība

Resors	Iestāde	Darb. skaits	Budžets milj. euro	Mērķa atslēgvārdi	Vai pastāv būtiski šķēršļi reorganizēt/likvidēt?	Revidentu komentārs
ĀM	LI	4	0,3	Starptautiskā atpazīstamība	Nē	
FM	IAUI	19	0,5	Izlozes un azartspēles	Nē	
IZM	LSM	8	0,1	Sporta vēsture	Nē	
	SZA	20	11	Augstākā izglītība, zinātne	Nē	
	LZP	6	0,1	Zinātne, tehnoloģija, inovācijas	Nē	
	LVA	22	1,6	Latviešu valoda	Nē	
	JSPA	38	8,7	Jauniešu aktivitāte	Nē	
KM	NKC	11	9,9	Kino un filmas	Nē	
	KISC	23	1,6	Kultūras IT	Nē	
	LNKC	28	20,6	Dziesmu un deju svētki	Nē	
SM	TNGIIB	10	0,5	Nelaimes gadījumi gaisā, jūrā uz dzelzceļa	Nē	Eiropas Parlamenta un Padomes regulas 996/2010 4.panta 1.p. nosaka, ka katra dalībvalsts gādā par to, lai drošības izmeklēšanas veiktu vai pārraudzītu – bez ārējas iejaukšanās – pastāvīga valsts civilās aviācijas drošības izmeklēšanas iestāde, kas ir spējīga pati vai vienojoties ar citām drošības izmeklēšanas iestādēm neatkarīgi veikt pilnīgu drošības izmeklēšanu; 2.p. nosaka, ka iestāde ir funkcionāli neatkarīga, konkrēti, no aviācijas iestādēm un vispār no jebkuras citas puses vai struktūras, kuras intereses vai uzdevumi varētu būt pretrunā ar drošības izmeklēšanas iestādei uzticēto uzdevumu vai kura ietekmētu šīs iestādes objektivitāti.

¹¹ IAUI, LSM, SZA, LVA, JSPA, NKC, KISC, LNKC, TNGIIB, VDzA, VDzTI, JPA, UGFA, LVAFa un VPVB.

¹² Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta trešās daļas 1. un 2. punkti un ceturtais daļas 1. un 3. punkti.

Resors	Iestāde	Darb. skaits	Budžets milj. euro	Mērķa atslēgvārdi	Vai pastāv būtiski šķēršļi reorganizēt/likvidēt?	Revidentu komentārs
						<p>Eiropas Parlamenta un Padomes 11.05.2016. Direktīvas (ES) 2016/798 par dzelzceļa drošību 22.pants nosaka, ka struktūra organizatoriski, juridiski un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīga no jebkura infrastruktūras pārvaldītāja, dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmuma, par maksas iekasēšanu atbildīgās struktūras, par infrastruktūras jaudas iedalīšanu atbildīgās struktūras un atbilstības izvērtēšanas struktūras un no jebkuras puses, kuras intereses var būt pretrunā ar izmeklēšanas struktūrai uzticētajiem uzdevumiem, Bez tam tā darbojas neatkarīgi no valsts drošības iestādes un no jebkura dzelzceļa regulatora.</p> <p>Līdz ar to iestādes funkciju veikšana Satiksmes ministrijā būtu pretrunā direktīvas prasībām, jo Satiksmes ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja VAS "Latvijas Dzelzceļš", AS "Pasažieru vilciens", VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" un SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas".</p> <p>Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot atbilstību regulā un direktīvā noteiktajām tās neatkarības pamatprasībām, t.sk., nodrošinot neatkarību no VDzA (dzelzceļa regulatora) un VDzTI (drošības iestādes).</p>
VDzA	12	0,5		Dzelzceļa transports	Nē	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2012/34 III nodaļas 1.iedaļas 16.pants nosaka, ka katra dalībvalsts norīko licencēšanas iestādi, kas atbild par licenču piešķiršanu, kā arī iestāde pati nesniedz dzelzceļa pārvaldījumu pakalpojumus un ir neatkarīga no uzņēmumiem un struktūrvienībām, kas tos sniedz. 4.iedaļas 55.pants nosaka, ka iestāde ir atsevišķa institūcija, kas organizatoriskā, funkcionālā, hierarhijas un lēmumu pieņemšanas ziņā ir juridiski nošķirta un ir neatkarīga no jebkuras citas privātas vai valsts struktūras, savu funkciju izpildē ir neatkarīga no jebkuras kompetentas iestādes, kas iesaistīta sabiedrisko pakalpojumu līgumu piešķiršanā.</p> <p>Līdz ar to iestādes funkciju veikšana Satiksmes ministrijā būtu pretrunā direktīvas prasībām, jo Satiksmes ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja VAS "Latvijas Dzelzceļš", AS "Pasažieru vilciens" un SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas".</p> <p>Saskaņā ar direktīvā¹³ noteikto, ka dzelzceļa nozares regulatīvo iestādi var arī organizatoriski apvienot ar valsts konkurences iestādi, iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot direktīvā noteiktās tās neatkarības pamatprasības un vienlaikus nodrošinot, ka VDzA un VDzTI nav savstarpēji saistītas¹⁴.</p>
VDzTI	21	0,7		Dzelzceļa tehniskā ekspluatācija	Nē	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2016/798 IV nodaļas 16.panta 1.p. nosaka, ka katra dalībvalsts izveido valsts drošības iestādi, kas ir organizatoriski, juridiski un lēmumu pieņemšanā neatkarīga no jebkādiem dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, pieteikumu iesniedzēja vai līgumslēdzēja subjekta un no jebkura subjekta,</p>

¹³ EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 21.11.2012. DIREKTĪVAS Nr.2012/34/ES ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu 55.pants.

¹⁴ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT IMPACT ASSESSMENT, resurss pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:52013SC0008>, resurss skafīts 21.06.2017.

Resors	Iestāde	Darb. skaits	Budžets milj. euro	Mērķa atslēgvārdi	Vai pastāv būtiski šķēršļi reorganizēt/likvidēt?	Revidentu komentārs
						<p>kas piešķir publisku pakalpojumu līgumus. Ar noteikumu, ka šāda neatkarība ir nodrošināta, šī iestāde var būt par transporta jautājumiem atbildīgās valsts ministrijas sastāvā.</p> <p>Saskaņā ar direktīvā¹⁵ noteikto, ja nepieciešams, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai nolemt savu valsts drošības iestādi iekļaut par transporta jautājumiem atbildīgajā valsts ministrijā, tomēr iestādes funkciju veikšana Satiksmes ministrijā būtu pretrunā direktīvas prasībām, jo Satiksmes ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja VAS "Latvijas Dzelzceļš", AS "Pasažieru vilciens" un SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas".</p> <p>Nemot vērā minēto, iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot direktīvā noteiktās tās neatkarības pamatprasības, vienlaikus nodrošinot, ka VDzTI funkcijas netiek nodotas Satiksmes ministrijai un VDzA un VDzTI nav savstarpēji saistītas¹⁶.</p>
TM	JPA	34	4	Pieeja tiesai, kompensācijas cietušajiem	Nē	
	UGFA	28	40,2	Uzturlīdzekļu izmaksa	Nē	
VARAM	LVAF	11,5	4,4	Vides aizsardzības fonds	Nē	
	VPVB	18	0,4	Vides aizsardzība	Nē	

Valsts pārvaldes iekārtas likumā **Ministru kabinetam ir piešķirtas tiesības izveidot, reorganizēt un likvidēt tiešās pārvaldes iestādi**, pamatojoties uz likumu vai pēc Ministru kabineta iniciatīvas, ievērojot valsts pārvaldes principus, veicot funkciju izvērtējumu, funkciju un pakalpojumu izmaksu salīdzinājumu un izvērtējot ietekmi uz iestādes saistībām¹⁷. Tātad no normatīvo aktu viedokļa teorētiski visu vērtējamo iestāžu reorganizācija vai likvidācija pie noteiktiem apstākļiem ir iespējama.

Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktais **efektivitātes princips paredz** valsts pārvaldes institucionālo sistēmu **pastāvīgi pārbaudīt un**, ja nepieciešams, **pilnveidot**, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju un apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpalpojuma izmantošanu¹⁸.

Tomēr vienotu pieeju, piemēram, nosakot kritērijus un/vai minimālās prasības šādu izvērtējumu veikšanai, nav izdevies īstenot. Iestādēs, gan pirms to izveidošanas (13 no 17), gan arī iestāžu darbības laikā (15 no 17) ir veikti dažādi ar funkciju nodrošināšanu saistīti izvērtējumi, tomēr jāuzsver, ka šo vērtējumu pieeja un detalizācijas pakāpe būtiski atšķiras, kas liedz revidentiem izdarīt salīdzināmus secinājumus par vērtējumu kvalitāti, kā arī izmantot tos pārliecības gūšanai par iestāžu efektīvu darbību. Attiecībā uz sākotnējiem izvērtējumiem, kas ir veikti pirms iestāžu izveidošanas, revidentiem lielākoties nebija pieejami dokumenti (piemēram, normatīvo aktu, ar ko apstiprināti iestāžu nolikumi, anotācijas), līdz ar to revidenti nevarēja gūt pārliecību par šādu izvērtējumu esamību.

¹⁵ EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 11.05.2016. DIREKTĪVA (ES) 2016/798 par dzelzceļa drošību.

¹⁶ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT IMPACT ASSESSMENT, resurss pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:52013SC0008>, resurss skatīts 21.06.2017.

¹⁷ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta pirmā daļa.

¹⁸ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta 10. daļa.

Attiecībā uz otru aspektu, revidenti konstatēja vairākus trūkumus iestāžu darbībā, kas liecina par pārvaldības labās prakses trūkumu, kas, savukārt, būtu ņemams vērā kā papildu arguments pārmaiņu nepieciešamībai.

3. tabula Trūkumi iestāžu darbībā

Iestāde	Trūkumi iestādes darbībā	Reorganizācijas/ likvidācijas iespējas
LI	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nav spēkā esoša institūcijas vadības (institūcijas darbības stratēģiskās plānošanas) dokumenta termiņam, kas pārsniedz gadu, 2) apstiprinātajos darba plānos nav noteikta konkrēta atbildība par uzdevumu izpildi, 3) pēdējo 3-5 gadu laikā nav pilnībā sasniegti iestādei noteiktie mērķi, 4) noteiktie rezultatīvie rādītāji daļēji raksturo mērķi, un tie nav pietiekami un uz attīstību virzīti (piemēram, Facebook lapas sekotāji, portāla Latvia.eu apmeklētāji, fotoattēlu pieprasījumi utt.), 5) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots. <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība.</p> <p>LI savā pašvērtējumā norāda, ka tās pārvaldes uzdevumi ir deleģējami.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot ĀM.
IAUI	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nav spēkā esošu attīstības plānošanas dokumentu ar noteiktiem izložu un azartspēļu organizēšanas jomas mērķiem, konstatēti trūkumi uzdevumu kaskadēšanā un pēctecībā, tajā skaitā – nav gūstama pārliecība, ka IAUI budžeta apakšprogrammas mērķis atbilst politikas mērķim, 2) iestāde nav noteikta ne kā atbildīgā institūcija, ne kā līdzatbildīgā institūcija valdības rīcības plāna uzdevumu izpildē, 3) nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 4) nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, 5) uzdevumi un rezultatīvie rādītāji nav formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamo rezultātu, 6) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots, 7) Ministru prezidenta izveidota darba grupa¹⁹ jau iepriekš ir konstatējusi trūkumus IAUI darbībā, secinājusi, ka pastāv valstis, kurās izložu un azartspēļu nozares uzraudzības kvalitatīvi notiek bez autonomas iestādes izveides un ieteikusi Valsts ieņēmumu dienestam pārņemt IAUI funkcijas. <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība.</p> <p>Valsts kontrole revīzijā “<i>Par Latvijas Republikas 2013.gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem valsts budžeta ieņēmumu daļu</i>” secināja, ka izveidotā izložu un azartspēļu jomas uzraudzības, kā arī izložu un azartspēļu nodokļu administrēšanas sistēma nav efektīva un caurskatāma, IAUI funkcijas netiek veiktas pietiekami kvalitatīvi un atbilstoši tiesību aktiem, tā neveicina izložu un azartspēļu tirgus sakārtošanu, uzraudzības funkciju nodrošināšanai nepieciešamā informācija ir sadrumstalota un nepilnīga, kas rada risku, ka valsts un pašvaldību budžetā azartspēļu nodoklis netiek iekasēts atbilstošā apmērā, kā arī nav iespējams gūt pārliecību par nodokļu aprēķinu pareizību un pilnīgumu.</p> <p>Savukārt Valsts kontroles 2014.gada revīzijā “<i>Finanšu ministrijas darbības izvērtējums, nosakot valsts politiku izložu un azartspēļu organizēšanas jomā</i>”</p>	Pastāv jau vairākkārt ieteikta un ar revīziju pierādījumiem un pētījumiem pamatota iespēja iestādes funkcijas nodot Valsts ieņēmumu dienestam.

¹⁹ Ministru prezidenta 2009.gada 12.marta rīkojums Nr.92 „Par funkciju audita darba grupu un funkciju audita veikšanu Valsts ieņēmumu dienestā un funkcionāli saistītās iestādēs”.

Iestāde	Trūkumi iestādes darbībā	Reorganizācijas/ likvidācijas iespējas
	<p>un pārvaldot kapitālsabiedrību „Latvijas Loto”, kā arī kapitālsabiedrības „Latvijas Loto” darbības likumība un efektivitāte misijas īstenošanā” tika secināts, ka izložu un azartspēļu organizēšanas jomā nav izstrādāta uz problēmu analīzi balstīta, mērķtiecīga valsts politika, kas noteiktu jomas mērķus, attīstības virzienus un rezultātus, iezīmētu tirgus dalībnieku attīstības perspektīvas un vienlaikus nodrošinātu izložu un azartspēļu attīstības izraisīto atkarību pieauguma kompensēšanu.</p>	
LSM	<p>1) Definētie rādītāji sasniegti daļēji, tādējādi iestādes darbība nav uzskatāma par efektīvu, 2) noteiktie rezultātīvie rādītāji raksturo mērķi, taču, nepalielinot ekspozīciju un ceļojošo izstāžu skaitu, apšaubāma ir iespēja palielināt muzeja apmeklētāju skaitu; rezultātīvie rādītāji nav virzīti uz attīstību un nav ambiciozi.</p> <p>Pirms iestādes izveides nav vērtēti alternatīvi varianti funkciju nodrošināšanai.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot KM vai Latvijas Sporta akadēmijai.
SZA	<p>1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) definētie rādītāji sasniegti daļēji, tādējādi iestādes darbība nav uzskatāma par efektīvu, 3) darbības un noteiktie rezultātīvie rādītāji tikai daļēji raksturo mērķi, jo studiju un studējošo kredītu administrēšana pēc būtības neveicina augstākās izglītības pieejamību, 4) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots.</p> <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot IZM, vai apvienot ar LZP.
LZP	<p>1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) nav spēkā esoša iestādes darba plāna, 3) daži Zinātniskās darbības likumā noteiktie mērķi ir vispārīga rakstura un netiek raksturoti ar izmērāmiem sasnieguma kritērijiem, kā arī daži no LZP noteiktajiem uzdevumi un funkcijām netiek saistīti ar konkrētiem izpildes termiņiem, tādējādi iestādes darbības efektivitāti nav iespējams izvērtēt, 4) LZP darbības neveicina zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju attīstību, jo tā darbojas pastarpināti. Rezultatīvie rādītāji neraksturo mērķi un tie ir nepietiekami mērķa sasniegšanas izvērtēšanai, 5) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots.</p> <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta iestādes darbības efektivizēšanas/optimizēšanas iespēja un pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība.</p> <p>LZP savā pašvērtējumā norāda, ka tās pārvaldes uzdevumi ir deleģējami.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot IZM, vai iestādi apvienot ar SZA, funkciju pārņemšanai iestādei piesaistot terminētu ārpalpojumu nepieciešamības gadījumos (piemēram, projektu atlasei vai ekspertu tiesību piešķiršanai ²⁰).
LVA	<p>1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) budžeta programmas paskaidrojumos norādītie sasniedzamie kvalitātes rādītāji ir atšķirīgi no LVA ikgadējos darba plānos norādītajiem rādītājiem, 3) apstiprinātajos darba plānos nav noteikta konkrēta atbildība par uzdevumu izpildi, 4) rezultātīvie rādītāji ir virzīti uz mērķi, bet nav iespējams pateikt vai tie ir pietiekami. Mērķis - Latvijas Republikas valsts valodas un Eiropas Savienības oficiālās valodas – statusa nostiprināšana un ilgtspējīga attīstība ir noteikts tāds, ka ar jebkuru darbības rādītāju tiks veicināta tā sasniegšana.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot IZM, vai Valsts valodas centram, vai Valsts izglītības satura centram
JSPA	Lai arī JSPA darbības mērķis ir formulēts plaši, t.i., jauniešu neformālās	Pastāv iespēja iestādes

²⁰ Skat. sadarbības iestādes darbības mehānismu ES fondu vadības un kontroles sistēmas sistēmā – viena iestāde īsteno visu nozaru projektus un nepieciešamības gadījumā piesaista terminētu ekspertīzi (nozaru ministriju resursus vai ārpalpojumu) projektu atlasē un uzraudzībā.

Iestāde	Trūkumi iestādes darbībā	Reorganizācijas/ likvidācijas iespējas
	izglītības veicināšana, tā sasniegšana tiek nodrošināta tikai ar projektu īstenotājiem piešķirto ārvalstu finanšu līdzekļu administrēšanu (JSPA darbība ir pielīdzināma Valsts izglītības attīstības aģentūras darbībai).	funkcijas nodot Valsts izglītības attīstības aģentūrai.
NKC	<p>1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, 3) nav noteikti kvalitātes rādītāji²¹.</p> <p>Pirms iestādes izveides nav vērtēti alternatīvi varianti funkciju nodrošināšanai un kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība un veicamo pamatfunkciju nodošana citai iestādei.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot Valsts kultūrkapitāla fondam.
KISC	<p>1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, 3) budžeta programmai, kuras ietvaros KISC saņem 76% no kopējā iestādei piešķirtā finansējuma, nav noteikts neviens sasniedzamais darbības rādītājs, 4) Izvērtējot darbības rezultātus un to rādītājus, kas ir saistīti tikai ar Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas darbības nodrošināšanu, tie pilnībā neatpoguļo KISC noteiktā darbības mērķa sasniegšanu, 5) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots.</p> <p>Pirms iestādes izveides nav vērtēti alternatīvi varianti funkciju nodrošināšanai, un kopš iestādes izveides nav vērtēta iestādes darbības efektivizēšanas/optimizēšanas iespēja, pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība un veicamo pamatfunkciju nodošana citai iestādei.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot KM vai arī KM padotības iestādēm atbilstoši to kompetencei, piemēram, arhīvu informācijas sistēmas – Latvijas Nacionālajam arhīvam, bibliotēku informācijas sistēmas – Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.
LNKC	<p>Nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji.</p> <p>Pirms iestādes izveides nav vērtēti alternatīvi varianti funkciju nodrošināšanai, un kopš iestādes izveides nav vērtēta iestādes darbības efektivizēšanas/optimizēšanas iespēja, pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība un veicamo pamatfunkciju nodošana citai iestādei.</p>	Pastāv iespēja iestādes funkcijas nodot KM.
TNGIIB	<p>1) Nav noteikti mērķi, funkcijas, darbības virzieni un uzdevumi hierarhiski augstākā plānošanas dokumentā, piemēram, “Transporta attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam”, 2) nav iesaistīta ne politikas mērķu sasniegšanā, ne valdības rīcības plāna uzdevumu izpildē, 3) nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 4) nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, 5) nav noteikti darbības rezultāti un to rādītāji, 6) nav noteikti izmērāmi snieguma kritēriji.</p> <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība un veicamo pamatfunkciju nodošana citai iestādei.</p>	Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot atbilstību regulā un direktīvā noteiktajām tās neatkarības pamatprasībām, t.sk., nodrošinot neatkarību no VDzA un VDzTI.
VDzA	<p>1) trūkumi attiecībā uz izsekojamību un loģisku uzdevumu kaskadēšanu, 2) nav noteikti izmērāmi snieguma kritēriji, 3) nav iesaistīta valdības rīcības plāna uzdevumu izpildē, 4) nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, 5) nav noteikti darbības rezultāti un to rādītāji.</p> <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība.</p>	Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot direktīvā noteiktās tās neatkarības pamatprasības un vienlaikus nodrošinot, ka VDzA un VDzTI nav savstarpēji saistītas.
VDzTI	<p>1) nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) nav iesaistīta valdības rīcības plāna uzdevumu izpildē.</p> <p>Kopš iestādes izveides nav vērtēta pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas</p>	Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot direktīvā noteiktās tās neatkarības pamatprasības,

²¹ Šeit un turpmāk - atbilstoši budžeta paskaidrojumos norādītajam politikas un resursu vadības kartēs.

Iestāde	Trūkumi iestādes darbībā	Reorganizācijas/ likvidācijas iespējas
	nepieciešamība un veicamo pamatfunkciju nodošana citai iestādei.	vienlaikus nodrošinot, ka VDzTI funkcijas netiek nodotas Satiksmes ministrijai un VDzA un VDzTI nav savstarpēji saistītas.
JPA	Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas. Kopš iestādes izveides nav vērtēta veicamo pamatfunkciju nodošana citai iestādei.	Valsts kontroles 05.06.2017. revīzijas "Vai tiesu iekārtas attīstības pasākumi ir veicinājuši tiesu darbības efektivitāti" rezultātā Valsts kontrole Tieslietu ministrijai sniedza ieteikumu vērtēt, vai tiesu pieejamību neietekmē esošās valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieejamība, ja nepieciešams, nosakot pasākumus valsts juridiskās palīdzības sistēmas paplašināšanai ²² .
UGFA	Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas.	Lai gan nepastāv juridiski šķēršļi UGFA funkciju nodošanai citai iestādei, tomēr esošās sistēmas pastāvēšanas lietderība salīdzinoši nesen ir tikusi vērtēta. Tā rezultātā, izstrādājot jauno Uzturlīdzekļu garantijas fonda likumu, kas stājās spēkā 01.04.2017., UGFA funkcijas tika paplašinātas.
LVAFA	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) divi no trim mērķiem paredz terminēta rakstura darbību, 3) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots, 4) LVAFA darbība, piešķirot projektu finansējumu valsts pārvaldes iestādēm to pārvaldes uzdevumu veikšanai, kropļo valsts budžeta plānošanas principu piemērošanu,- valsts budžeta finansējums iestāžu uzdevumu veikšanai jāpieprasa gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta sagatavošanas ietvaros, 5) Valsts kontrole 2009.gadā veica revīziju "Valsts budžeta finansēto Vides un Zemkopības ministrijas fondu līdzekļu izlietošanas un uzņēmējdarbībai izsniegto valsts kredītgarantiju piešķiršanas lietderība un atbilstība normatīvo aktu prasībām". Revīzijā tika pārbaudīta Latvijas vides aizsardzības fonda, Meža attīstības fonda, Zivju fonda un Medību saimniecības attīstības fonda izveidošana un darbība un tika konstatēts, ka, normatīvajiem aktiem²³ pieļaujot iespēju izmantot fondu finansējumu tādiem valsts pārvaldes uzdevumiem, kuru veikšanai finansējums iekļaujams iestāžu budžetos, ir radīta situācija, ka revidējamā laika posmā no Vides un Zemkopības ministriju budžeta programmām finansēto fondu līdzekļiem tikai 19,8% bija novirzīti nevalstiskajām organizācijām un komersantiem sabiedriski noderīga mērķa sasniegšanai, savukārt 81,2% bija piešķirti projektiem valsts pārvaldes iestāžu uzdevumu izpildei. Revīzijā tika secināts, ka no Vides ministrijas un Zemkopības ministrijas fondiem, piešķirot finansējumu dažāda veida projektiem, ir radīts necaurskatāms valsts budžeta 	Pastāv iespējas apvienot LVAFA ar citu valsts budžeta finansētu fondu administrējošu iestādi, piemēram, Lauku atbalsta dienestu, vai arī nodot iestādes funkcijas jebkurai citai resora iestādei; no funkciju viedokļa piemērotākā būtu Valsts reģionālās attīstības aģentūra.

²² <http://www.lrvk.gov.lv/revizija/vai-tiesu-iekartas-attistibas-pasakumi-ir-veicinajusi-tiesu-darbibas-efektivitati/>.

²³ Latvijas vides aizsardzības fonda likums; Meža likuma 43.panta trešā daļa; Medību likuma 31.pants; Zvejniecības likuma 27.- 29.pants.

Iestāde	Trūkumi iestādes darbībā	Reorganizācijas/ likvidācijas iespējas
	plānošanas un budžeta izlietojuma uzraudzības process.	
VPVB	1) Nav spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas, 2) definētie rādītāji sasniegti daļēji 3) lai gan iestāde sniedz pakalpojumus sabiedrībai, sabiedrības viedoklis par pakalpojumu kvalitāti netiek apkopots.	Pastāv iespēja resora ietvaros iestādes funkcijas nodot VARAM.

Apkopojot konstatētos trūkumus, **īpaši vēlamies izcelt šādus revidentu ieskatā nozīmīgus aspektus:**

- būtisks iestāžu skaits (13 no 17 iestādēm) šobrīd darbojas bez spēkā esošas iestādes darbības stratēģijas**, lai gan nepieciešamību izstrādāt stratēģiju nosaka ne tikai Attīstības plānošanas sistēmas likums un citi normatīvie akti²⁴, bet arī pārvaldības labā prakse, ja iestāde plāno strādāt mērķtiecīgi, ekonomiski un produktīvi, turklāt darbojoties kā patstāvīga iestāde.

Nespēja vai nevēlēšanās izstrādāt iestādes darbības stratēģiju arī situācijā un periodos, kad normatīvie akti to nepieprasa, ir uzskatāma par papildu pierādījumu pārvaldības labās prakses trūkumam gan iestādes, gan ministrijas līmenī.

Iestādes darbības stratēģija ir uzskatāma par īpaši nepieciešamu budžeta nefinansēto iestāžu gadījumā, jo to sasniedzamie rezultāti netiek iekļauti arī budžeta paskaidrojumos un tādējādi netiek vērtēti valsts budžeta plānošanas un izpildes procesā;

- iespēja novērtēt iestāžu darbības efektivitāti un budžeta pietiekamību ir ierobežota**, ņemot vērā konstatētos trūkumus iestādēm noteikto rezultātu/rādītāju atbilstībā definētajiem mērķiem un to pietiekamībā mērķu sasniegšanas izvērtēšanai.

Revidentu ieskatā minētie trūkumi ir pietiekami būtiski, tādēļ tie būtu steidzami novēršami arī gadījumā, ja iestāžu patstāvība tiek saglabāta.

²⁴ MK 02.12.2014. noteikumi Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” un MK 28.04.2015. instrukcija Nr.3 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”.

1. Iestāžu darbības mērķi, funkcijas, uzdevumi un to izpildes uzraudzība

Lai sniegtu vērtējumu par iestāžu darbības mērķiem, funkcijām, uzdevumiem un to izpildes uzraudzību, tika izvirzīti šādi secīgi jautājumi:

1. • Vai ir skaidri identificējams iestādes darbības pamatmērķis un vai iestādes funkcijas ir noteiktas saskaņā ar šo mērķi? Vai iestādes mērķa “kaskāde” līdz konkrētiem rezultativajiem rādītājiem ir loģiska un izsekojama?
2. • Vai iestādes iekšējās plānošanas dokumenti nodrošina iestādes mērķu sasniegšanu?
3. • Vai iestādes rezultatīvie un kvalitātes rādītāji ir uz iestādes mērķa sasniegšanu orientēti?
4. • Vai iestāde reāli sasniedz mērķi?
5. • Vai iestādes budžets ir pietiekams tās mērķu sasniegšanai?
6. • Vai iestādes darbības uzraudzības sistēma nodrošina tās mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi?

Lai formulētu atbildes uz izvirzītajiem jautājumiem, Valsts kontrole analizēja resoru sniegto informāciju – gan viedokli, gan arī pamatojošos dokumentus.

Resori **sniedza informāciju** Valsts kontrolei gan **par** iestādes:

- ❖ funkcijām;
- ❖ darbības stratēģiju;
- ❖ dalību politisko mērķu sasniegšanā;
- ❖ budžeta programmas (apakšprogrammas) mērķi;
- ❖ iesaisti aktuālajā valdības rīcības plānā noteikto uzdevumu izpildē;
- ❖ politikas rezultātiem un to rādītājiem;
- ❖ darbības rezultātiem un to rādītājiem;
- ❖ kvalitātes rādītājiem;
- ❖ gada darba plānu;
- ❖ mērķu, funkciju, uzdevumu izpildes un rādītāju sasniegšanas uzraudzības mehānismu,

gan arī **formulēja viedokli, vai:**

- ❖ iestādes mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir:
 - skaidri formulēti, savstarpēji atbilstoši;
 - savstarpēji loģiski saistīti;
 - loģiski un izsekojami kaskadēti no augstākā līmeņa dokumenta līdz zemākajam;
 - pēctecību nodrošinoši;
 - ar skaidri noteiktiem un pēc izpildes izmērāmiem sasnieguma kritērijiem;

- ar skaidri noteiktiem izpildes termiņiem;
 - pārdomāti un atbilstoši sadalīti pa atbildīgajiem;
 - formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamo rezultātu;
 - reāli sasniedzami ar pieejamajiem resursiem;
- ❖ iestādei piešķirtais budžets nodrošina visu iestādei noteikto mērķu sasniegšanu;
 - ❖ iestāde pēdējos 3-5 gados ir pilnībā sasniegusi tai noteiktos mērķus, nodrošinājusi atbilstošu funkciju izpildi, izpildījusi noteiktos uzdevumus un sasniegusi definētos rādītājus.

1.1. Vai ir skaidri identificējami iestāžu darbības pamatmērķi un vai iestāžu funkcijas ir noteiktas saskaņā ar šiem mērķiem? Vai iestāžu mērķu “kaskāde” līdz konkrētiem rezultatīvajiem rādītājiem ir loģiska un izsekojama?

Revidenti ir guvuši pārliecību, ka **normatīvajos aktos ir skaidri identificējami iestāžu darbības pamatmērķi**, un to funkcijas ir noteiktas saskaņā ar šiem mērķiem. Lai gan Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.pants nenosaka šādu prasību, 12 no 17 vērtētajām iestādēm to darbības mērķis ir noteikts šo iestāžu nolikumos, savukārt piecu iestāžu (JPA, LVAFA, SZA, UGFA un VPVB) nolikumos tas nav definēts, uzskaitot tikai funkcijas. Tomēr šo iestāžu darbības mērķi ir definēti citos normatīvajos aktos.

Vērtējot iestāžu valsts **budžeta programmu/ apakšprogrammu mērķu saskaņotību ar politiku mērķiem**, revidenti guva pārliecību, ka **šie mērķi ir saskaņoti**. Izņēmums ir budžeta nefinansētās iestādes (TNGIIB, VDzA, VDzTI), uz kurām šāds vērtējums nav attiecināms, kā arī nav iespējams sniegt viedokli, vai IAUI valsts budžeta apakšprogrammas mērķis ir saskaņots ar politikas mērķi, jo nav spēkā esoša attīstības plānošanas dokumenta, kurā būtu iekļauti izložu un azartspēļu organizēšanas jomas mērķi.

Attiecībā uz lielāko daļu vērtētajām iestādēm (14 no 17) **revidentu rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu un resoru vērtējumu**, ka iestāžu mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir skaidri formulēti, savstarpēji atbilstoši un loģiski saistīti, izsekojami un loģiski kaskadēti no augstākā līmeņa dokumenta līdz zemākajam, kā arī nodrošina pēctecību. Trūkumi attiecībā uz izsekojamību un loģisku uzdevumu kaskadēšanu ir konstatēti TNGIIB un VDzA, savukārt IAUI par sevi pozitīvi formulētais viedoklis tomēr nesniedz pietiekamu pārliecību par labu iestādes pārvaldību, ņemot vērā attīstības plānošanas dokumenta neesamību un trūkumus uzdevumu kaskadēšanā un pēctecībā.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.pants nosaka, ka **tiešās pārvaldes iestādes darbību reglamentē Ministru kabineta apstiprināts nolikums**, kurā norāda 1) iestādes nosaukumu; 2) Ministru kabineta locekli, kura padotībā iestāde atrodas; 3) **iestādes funkcijas, uzdevumus un kompetenci**; 4) kārtību,

kādā sniedzami pārskati par iestādes funkciju pildīšanu un līdzekļu izmantošanu; 5) iestādes darbības tiesiskuma nodrošināšanas mehānismu; 6) iestādi vai pārvaldes amatpersonu, kurai privātpersona var apstrīdēt administratīvo aktu vai faktisko rīcību; 7) citus jautājumus, kurus Ministru kabinets uzskata par svarīgiem.

Lai gan šāda prasība Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.pantā nav noteikta, **lielākajai daļai no vērtējamajām iestādēm** (12 no 17) to darbības **mērķi ir noteikti** šo iestāžu **reglamentos** un tikai **piecu iestāžu** (JPA, LVAFA, SZA, UGFA un VPVB) nolikumos ir definētas tikai funkcijas, uzdevumi un kompetence. Šo piecu iestāžu **darbības mērķi ir meklējami citos normatīvajos aktos**, piemēram:

- ❖ **JPA** – pilnvarojums vienam no JPA darbības pamatmērķiem *Noziedzīgos nodarījumos cietušo nodrošināšana ar informatīvo atbalstu* ir noteikts Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā, Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 1., 2., 7. un 8.pantā, likuma “Par valsts kompensāciju cietušajiem” 1.pantā, 2.panta pirmajā daļā un 4.pantā, Juridiskās palīdzības administrācijas nolikuma 2. un 3.punktā;
- ❖ **LVAFA** – attiecībā uz vienu no LVAFA darbības pamatmērķiem *Nodrošināt Latvijas vides aizsardzības fonda padomes lēmumu īstenošanu, administrēt Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļu izlietošanu* Latvijas vides aizsardzības fonda likuma 2.pants nosaka, ka Latvijas vides aizsardzības fonds ir valsts budžeta līdzekļu kopums vides aizsardzības pasākumu un projektu īstenošanai un šī fonda līdzekļu turētājs ir LVAFA. Savukārt fonda mērķis saskaņā ar Latvijas vides aizsardzības fonda likuma 3.pantu ir veicināt ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību, integrējot vides aizsardzības prasības visās tautsaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē saskaņā ar valsts vides politikas pamatnostādņēm, kā arī pietiekamus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- ❖ **SZA** – darbības pamatmērķi *Sekmēt augstākās izglītības pieejamību visiem iedzīvotājiem, tādējādi veicinot augsti kvalificētu speciālistu skaita palielinājumu. Veicināt zinātnes attīstību un attīstīt zinātnes cilvēkresursus* ir definēti likuma “Par valsts budžetu 2017.gadam” paskaidrojumos;
- ❖ **UGFA** – darbības pamatmērķa *Administrēt Uzturlīdzekļu garantiju fondu, nodrošinot uzturlīdzekļu izmaksu no valsts budžeta līdzekļiem bērnu uzturam gadījumos, kad vecāks nenodrošina savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru vai nepilda tiesas nolēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu, un veikt līdzdalību uzturlīdzekļu piedziņas procesā, īstenojot UGFA kā piedzinēja tiesības pilnvarojums* ir noteikts Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 3.pantā, savukārt šī likuma 2.pants nosaka, ka, lai tiktu īstenotas bērna tiesības uz sociālo nodrošinājumu un veicināta bērna izglītības iegūšana ir izveidots Uzturlīdzekļu garantiju fonda minimālo uzturlīdzekļu izmaksai, ja bērns iegūst izglītību Latvijā un viens vai abi bērna vecāki nenodrošina viņam uzturlīdzekļus;
- ❖ **VPVB** – attiecībā uz darbības pamatmērķi *Novērst vai samazināt fizisko vai juridisko personu darbības nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, rūpniecisko avāriju risku un vides piesārņojumu, veicināt tiesiskumu un nodrošināt sabiedrībai nozīmīgu interešu līdzsvarošanu vides aizsardzības jomā*, piemēram, Vides aizsardzības likuma 38.pants nosaka, ka Vides pārraudzības valsts birojs ir kompetentā iestāde attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 25.novembra regulā par ES ekomarkējumu paredzēto uzdevumu izpildi. Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar minēto regulu piešķir ES ekomarkējumu produktiem, lai veicinātu videi draudzīgu produktu ražošanu un izplatīšanu.

Vērtējot, vai iestāžu valsts **budžeta programmu/ apakšprogrammu mērķi saskan ar politiku mērķiem, netika vērtētas budžeta nefinansētās iestādes**, t.i., TNGIIB, VDzA un VDzTI. Šo iestāžu budžeti tiek apstiprināti ar Ministru kabineta rīkojumu, kurā tiek norādīts tikai iestādes ieņēmumu un izdevumu atšifrējums.

Attiecībā uz IAUI revidenti konstatēja, ka **nav iespējams sniegt viedokli**, vai IAUI valsts budžeta apakšprogrammas mērķis ir saskaņots ar politikas mērķi, jo nav spēkā esoša politikas plānošanas dokumenta, kurā būtu iekļauti izložu un azartspēļu organizēšanas jomas mērķi, savukārt **attiecībā uz pārējām iestādēm, revidenti guva pārlicību par šo mērķu saskaņotību**, piemēram:

- ❖ **VPVB** – apakšprogrammas 23.02.00 “Vides pārraudzības valsts birojs” mērķis – *novērsta vai samazināta fizisko vai juridisko personu darbības nelabvēlīga ietekme uz vidi, rūpniecisko avāriju risks un vides piesārņojums, veicināts tiesiskums un nodrošināta sabiedrībai nozīmīgu interešu līdzsvarošana vides aizsardzības jomā* – ir saistīts ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam virziena “Daba kā nākotnes kapitāls” mērķi “*Dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana*” un Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam prioritātes “Izaugsmi atbalstošas teritorijas” rīcības virziena “*Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana*” mērķiem “*Nepārsniegt ilgtermiņa attīstību nodrošināšu vidē nonākošā piesārņojuma un siltumnīcefekta gāzu apjomus (samazinot enerģētikas, rūpniecības, transporta, lauksaimniecības, zivsaimniecības un mājsaimniecību radītās piesārņojošo vielu emisijas un radīto atkritumu daudzumu)*” un “*Saglabāt dabas kapitālu kā bāzi ilgtspējīgai ekonomiskajai izaugsmei un sekmēt tā ilgtspējīgu izmantošanu, mazinot dabas un cilvēka darbības radītos riskus vides kvalitātei*”;
- ❖ **UGFA** – apakšprogrammas 03.07.00 “Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrēšana” mērķis – *administrēt uzturlīdzekļu izmaksāšanu un sadarbībā ar zvērinātiem tiesu izpildītājiem efektīvi un racionāli veicināt regresa kārtībā atgūstamos līdzekļus un tas ir orientēts uz konkrētu, mērāmu un sasniedzamu rezultātu*. Par to liecina noteiktais darbības rezultāts – efektīvi administrēta uzturlīdzekļu izmaksāšana. Noteiktie rezultatīvie rādītāji: 1) palielinās personu skaits kopā, kuriem Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija izmaksā uzturlīdzekļus; 2) palielinās saņemto jauno iesniegumu skaits par uzturlīdzekļu izmaksu; 3) palielinās atgūtie finanšu līdzekļi (*euro*) no parādniekiem un likumā noteiktajos gadījumos no iesniedzējiem; 4) saglabājas esošajā līmenī pieņemto lēmumu skaits par atteikumu piešķirt uzturlīdzekļus; 5) saglabājas esošajā līmenī bērnu, kuriem uzturlīdzekļu izmaksas pārtrauktas, izbeigtas, skaits. Rezultatīvie rādītāji saskaņoti ar politikas mērķi – efektīvi un mērķtiecīgi apsaimniekoti Uzturlīdzekļu garantiju fonda līdzekļi, nodrošinot to izlietojuma kontroli, samazinot administratīvo slogu privātpersonām uzturlīdzekļu piedziņā un uzturlīdzekļu saņemšanā. Rādītāji sasniedzami noteiktā laika periodā.

Revidentu ieskatā attiecībā uz LVAFA, **no** Latvijas vides aizsardzības fonda **piešķirot finansējumu valsts pārvaldes iestādēm**, kā, piemēram, Valsts vides dienestam kapacitātes stiprināšanai un inspektoru kvalifikācijas paaugstināšanai, **netiek ievēroti budžeta plānošanas principi**²⁵, kas paredz, ka valsts pārvaldes iestādes savu pārvaldes uzdevumu veikšanai finansējumu pieprasa no valsts budžeta gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta sagatavošanas ietvaros, nevis valsts budžeta finansētiem fondiem.

²⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 3.punkts, 17.panta otrās daļas 5.punkts; Likuma par budžetu un finanšu vadību 1.panta otrā daļa.

Vērtējot, vai iestāžu mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir skaidri formulēti, savstarpēji atbilstoši un loģiski saistīti, izsekojami un loģiski kaskadēti no augstākā līmeņa dokumenta līdz zemākajam, kā arī nodrošina pēctecību, revidenti konstatēja:

5. tabula Iestāžu mērķu, funkciju, darbības virzienu, uzdevumu un rezultatīvo rādītāju vērtējums

Resors	Iestāde	Resora/iestādes viedoklis, ka mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir:				Vai varam piekrist resoru/iestāžu viedoklim?
		skaidri formulēti	savstarpēji atbilstoši un loģiski saistīti	izsekojami un loģiski kaskadēti	pēctecību nodrošinoši	
ĀM	LI	☑	☑	☑	☑	Jā
FM	IAUI	☑	☑	☑	☑	<p>Daļēji</p> <p>Iesniegtā informācija nesniedz pietiekamu pārliecību, ka IAUI mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir izsekojami un loģiski kaskadēti no augstākā līmeņa dokumenta (Finanšu ministrijas darbības stratēģijas) līdz zemākajam (IAUI darba plāni), kā arī nodrošina pēctecību, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> nav spēkā esoša politikas plānošanas dokumenta, kas noteiktu jomas mērķus, attīstības virzienus un rezultātus; augstākā līmeņa plānošanas dokumentā - Finanšu ministrijas darbības stratēģijā noteiktie uzdevumi neaptver visus Inspekcijas darbības virzienus; Inspekcijas darbības stratēģijā (2014.-2016.gadam) noteiktie uzdevumi ir definēti detalizētāki nekā Inspekcijas darba plānā (2016.gadam), atsevišķi uzdevumi darba plānā nav identificējami
IZM	LSM	☑	☑	☑	☑	Jā
	SZA	☑	☑	☑	☑	Jā
	LZP	☑	☑	☑	☑	<p>Jā</p> <p>(LZP norāda, ka mērķi ir lielā mērā vispārīgi un konkretizējami attiecīgā periodā un situācijā, arī sadarbojoties ar citām valsts pārvaldes, publiskajām, privātajām un nevalstiskajām organizācijām)</p>
	LVA	☑	☑	☑	☑	Jā
	JSPA	☑	☑	☑	☑	Jā
	KM	NKC	☑	☑	☑	☑
KM	KISC	☑	☑	☑	☑	Jā
	LNKC	☑	☑	☑	☑	Jā
	SM	TNGIIB	☑	☑	☑	☑
SM	VDzA	☑	☑	☑	☑	<p>Daļēji</p> <p>Saskaņā ar "Transporta attīstības pamatnostādņēm 2014.-2020.gadam" iestāde</p>

Resors	Iestāde	Resora/iestādes viedoklis, ka mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir:				Vai varam piekrist resoru/iestāžu viedoklim?
		skaidri formulēti	savstarpēji atbilstoši un loģiski saistīti	izsekojami un loģiski kaskadēti	pāctecību nodrošinoši	
						ir iesaistīta viena uzdevuma (uzdevums Nr.3) divu aktivitāšu (aktivitāte 3.3.1. un 3.3.2.) nodrošināšanā kā iesaistītā institūcija kopā ar VAS "Latvijas dzelzceļš", AS "LatRailNet" un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju un kā atbildīgā institūcija ir norādīta Satiksmes ministrija . Aktivitāte 3.3.1. – grozījumi normatīvajos aktus un aktivitāte 3.3.2. – daudzgadīga līguma izstrāde un noslēgšana
	VDzTI	☑	☑	☑	☑	Jā
TM	JPA	☑	☑	☑	☑	Jā
	UGFA	☑	☑	☑	☑	Jā
VARAM	LVAFA	☑	☑	☑	☑	Jā (VARAM norāda, ka pilnīga pāctecības nodrošināšana nav iespējama, ņemot vērā pēdējo gadu mainīgo budžeta situāciju)
	VPVB	☑	☑	☑	☑	Jā

Vērtējot iestāžu iesaisti politikas mērķu sasniegšanā un aktuālajā valdības rīcības plānā (turpmāk – VRP) noteikto uzdevumu izpildē, revidenti konstatēja:

6. tabula Iestāžu iesaiste politikas mērķu sasniegšanā un VRP noteikto uzdevumu izpildē

Resors	Iestāde	politikas mērķu sasniegšanā	Ir iesaistīta:			Revidentu komentāri
			skaits	VRP noteikto uzdevumu izpildē	skaits	
ĀM	LI	☑	5	☑	2	-
FM	IAUI	⊗	-	☑	4	IAUI nav noteikta ne kā atbildīgā institūcija, ne kā līdzatbildīgā institūcija. Norādītie Valdības rīcības plāna uzdevumi ir saistīti ar uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāna sagatavošanu un īstenošanu, un sarunu vešanu par Latvijas iestāšanos OECD. Nav iespējams pārliecināties, cik lielā mērā IAUI ir iesaistīta šo Valdības rīcības plānā noteikto uzdevumu īstenošanā.
IZM	LSM	☑	4	☑	1	-
	SZA	☑	6	☑	1	-
	LZP	☑	3	☑	2	-
	LVA	☑	10	☑	3	-
	JSPA	☑	12	☑	1	-
KM	NKC	☑	5	☑	1	-
	KISC	☑	3	☑	1	Katram politikas mērķim ir noteikti politikas indikatori (rezultatīvie rādītāji) un par to

Resors	Iestāde	politicās mērķu sasniegšanā	Ir iesaistīta:		Revidentu komentāri	
			skaits	VRP noteikto uzdevumu izpildē		
					sasniegšanu ir atbildīga Kultūras ministrija. KISC kā iestāde nevar pilnībā ietekmēt politikas indikatoru (rezultatīvo rādītāju) sasniegšanu, jo rezultātu sasniegšana ir atkarīga no vairāku Kultūras ministrijas padotības iestāžu un citu iesaistīto institūciju darbības.	
	LNKC	☑	10	☑	1	Katram politikas mērķim ir noteikti politikas indikatori (rezultatīvie rādītāji) un par to sasniegšanu ir atbildīga Kultūras ministrija. LNKC kā iestāde nevar ietekmēt politikas indikatoru (rezultatīvo rādītāju) sasniegšanu, jo rezultātu sasniegšana ir atkarīga no vairāku Kultūras ministrijas padotības iestāžu un citu iesaistīto institūciju darbības.
SM	TNGIIB	☒	-	☒	-	Lai gan iestāde ir norādījusi, ka “Transporta attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam” ir noteikts iestādei saistošs politikas mērķis – izmeklēt notikušos aviācijas nelaimes gadījumus un incidentus, smagas dzelzceļa avārijas un jūras negadījumus un incidentus, lai konstatētu to cēloni, un izstrādāt rekomendācijas, lai novērstu līdzīgu aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, smagu dzelzceļa avāriju, jūras negadījumu un incidentu iespējamību nākotnē – tomēr šāds mērķis “Transporta attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam” nav identificējams.
	VDzA	☑	1	☒	-	Saskaņā ar “Transporta attīstības pamatnostādņēm 2014.-2020.gadam” iestāde ir iesaistīta viena uzdevuma (uzdevums Nr.3) divu aktivitāšu (aktivitāte 3.3.1. un 3.3.2.) nodrošināšanā kā iesaistītā institūcija kopā ar VAS “Latvijas dzelzceļš”, AS “LatRailNet” un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju un kā atbildīgā institūcija ir norādīta Satiksmes ministrija. Citos politikas plānošanas dokumentos VDzA nav norādīta.
	VDzTI	☑	1	☒	-	VDzTI ir iesaistīta viena politikas rezultāta – uzlabota transporta drošība – sasniegšanā, kas noteikts “Transporta attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam”, un kā rezultatīvais rādītājs ir noteikts – Latvija atbilst noteiktajam dzelzceļa kustības drošības līmenim (nepārsniedz riska robežas riska kategorijās, kādas noteiktas saskaņā ar EK lēmumu par dzelzceļa sistēmas kopīgo drošības mērķu otro kopumu). Citos politikas plānošanas dokumentos VDzTI nav norādīta.
TM	JPA	☑	18	☑	3	-
	UGFA	☑	5	☑	2	-
VARAM	LVAFA	☑	9	☑	6	Latvijas vides aizsardzības fonda mērķis ir veicināt ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību, integrējot vides aizsardzības prasības visās tautsaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesības dzīvot kvalitatīvā vidē

Resors	Iestāde	politikas mērķu sasniegšanā	Ir iesaistīta:		Revidentu komentāri	
			skaits	VRP noteikto uzdevumu izpildē skaits		
					<p>saskaņā ar valsts vides politikas pamatnostādņēm.</p> <p>LVAFA pastarpināti, īstenojot projektu finansēšanu, ir iesaistīta vairāku valdības rīcības plānā noteikto uzdevumu izpildē, t.sk., <i>Atbalstīsim uzņēmējdarbībai un investīciju piesaistei būtiskas infrastruktūras attīstību, īpaši reģionos. Turpināsim īstenot īpašu atbalstu Latgales reģionam.</i></p> <p>Revidentu vērtējumā Latvijas vides aizsardzības fonda primārais mērķis ir saistīts ar vides jautājumu risināšanu, tomēr vides jautājumu sakārtošana var, bet ne tiešā veidā, veicināt arī uzņēmējdarbību un investīciju piesaisti.</p> <p>Līdz ar to politikas mērķu sasniegšana nav nodrošināma tikai ar LVAFA vai tās administrētā Latvijas vides aizsardzības fonda resursiem.</p> <p>Revidentu vērtējumā VARAM sniegtais pamatojums LVAFA piesaistei uzdevuma – <i>Atbalstīsim uzņēmējdarbībai un investīciju piesaistei būtiskas infrastruktūras attīstību, īpaši reģionos. Turpināsim īstenot īpašu atbalstu Latgales reģionam</i> – izpildē primāri ir saistīts ar vides mērķiem, nevis uzņēmējdarbības atbalstu un investīciju piesaisti.</p>	
	VPVB	☑	17	☑	4	<p>Politikas mērķu sasniegšana nav nodrošināma tikai ar VPVB resursiem, iestāde ar savu darbību veicina politikas mērķu sasniegšanu.</p> <p>Nozares politikas plānošanas dokumentā – Vides aizsardzības politikas pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam – pie iestādes norādītajiem sešiem politikas mērķiem un galvenajiem pasākumiem izvirzītā mērķa sasniegšanai kā atbildīgā institūcija vai iesaistītā institūcija VPVB ir norādīts tikai divu politikas mērķu gadījumā Turklāt VPVB kā atbildīgā institūcija ir norādīta arī pie vēl viena iestādes nenorādīta vides monitoringa politikas mērķa</p>

1.2. Vai iestāžu iekšējās plānošanas dokumenti nodrošina iestāžu mērķu sasniegšanu?

Revidenti ir guvuši daļēju pārliecību, ka iestāžu plānošanas dokumenti nodrošina iestāžu mērķu sasniegšanu, jo tikai 4 no 17 vērtējamām iestādēm (JSPA, LSM, LNKČ un VDZA) ir spēkā esošas darbības stratēģijas. Darba plāni uz izvērtējuma veikšanas brīdī bija izstrādāti 16 no 17 iestādēm. Valsts kontrole vēlas vārst uzmanību, ka nepieciešamību izstrādāt iestādes darbības

stratēģiju nosaka ne tikai Attīstības plānošanas sistēmas likums un citi normatīvie akti²⁶, bet tās esamība atbilst arī pārvaldības labajai praksei, ja iestāde plāno strādāt mērķtiecīgi, ekonomiski un produktīvi, turklāt darbojoties kā patstāvīga iestāde. Īpaši svarīga loma iestādes darba organizēšanā darbības stratēģijai ir tieši budžeta nefinansētām iestādēm, jo šo iestāžu sasniedzamie rezultāti netiek iekļauti budžeta paskaidrojumos un tādējādi netiek vērtēti valsts budžeta plānošanas un izpildes procesā.

Ņemot vērā revidentu secināto attiecībā uz 1.4.sadaļā izvirzīto jautājumu – vai iestādes reāli sasniedz hierarhiski augstākos attīstības plānošanas dokumentos tām noteiktos mērķus – var secināt, ka **lielākoties iestādes sasniedz tām attīstības plānošanas dokumentos noteiktos mērķus un uzdevumus. Vienlaikus jānorāda, ka pārliecība par iestāžu efektīvu darbu ir ierobežota, jo nepilnības attīstības plānošanas dokumentos un iestāžu stratēģiju neesamība liedz iespēju pilnībā izvērtēt, vai iestādēm ir noteikti iespējami ambiciozi sasniedzamie rezultāti vispārējo un kopējo mērķu sasniegšanā.**

Institūcijas darbības stratēģija un gada darba plāns²⁷ ir institūciju vadības dokumenti, kuros atbilstoši attiecīgās institūcijas kompetencei **nosaka attīstības plānošanas un budžeta plānošanas savstarpējo sasaisti un nodrošina attīstības plānošanas dokumentu pēctecīgu īstenošanu²⁸.**

Institūcijas darbības stratēģija nodrošina tiešās pārvaldes institūcijas darbības plānošanu tās kompetencē esošajās politikas nozarēs atbilstoši attiecīgajā nozarē apstiprinātiem attīstības plānošanas dokumentiem, tiesību aktiem un plānotajam institūcijas valsts budžeta izdevumu kopapjomam vidējam termiņam (trīs gadi)²⁹. Padotības iestāde stratēģijas projektu iesniedz apstiprināšanai attiecīgajam Ministru kabineta loceklim divu mēnešu laikā pēc hierarhiski augstākās institūcijas stratēģijas apstiprināšanas³⁰.

Iepriekšējais plānošanas cikls, kam bija apstiprinātas ministriju darbības stratēģijas, **bija 2014.–2016.gads**. Atbilstoši MK instrukcijai darbības **stratēģijas nākamajiem trim gadiem ir jāiesniedz** apstiprināšanai attiecīgajam MK loceklim triju mēnešu laikā pēc vidēja termiņa budžeta ietvara likuma izsludināšanas³¹ – attiecīgi **līdz 10.03.2017.** Taču 06.03.2017. Valsts kanceleja aicināja atlikt iestāžu stratēģiju apstiprināšanu:

Valsts kanceleja ir sagatavojusi Valsts pārvaldes reformu plāna 2017. – 2019.gadam projektu, kas tiks izskatīts Ministru kabinetā š.g. marta beigās / aprīļa sākumā (skat. informācijai: <http://mk.gov.lv/lv/aktualitates/valsts-parvaldes-reformu-plans-devini-soli-tris-gados>).

Plāna projektā ir iekļauti vairāki pasākumi, kuri varētu ietekmēt nozaru ministriju un to padotības iestāžu iekšējās darbības stratēģijās iekļautos rīcības virzienus un uzdevumus, politikas un rezultatīvos rādītājus. Tāpēc Valsts kanceleja, neskatoties uz Ministru kabineta instrukcijā Nr.3 “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu” noteiktajiem termiņiem, aicina sagaidīt Valsts pārvaldes reformu plāna 2017. –

²⁶ MK 02.12.2014. noteikumi Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” un MK 28.04.2015. instrukcija Nr.3 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”.

²⁷ MK 02.12.2014. noteikumu Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” 52.punkts.

²⁸ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.pants.

²⁹ MK 02.12.2014. noteikumu Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” 53.punkts.

³⁰ MK 28.04.2015. instrukcijas Nr.3 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”24.punkts.

³¹ MK 28.04.2015. instrukcijas Nr.3 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”13.punkts.

2019.gadam apstiprināšanu Ministru kabinetā, lai tajā noteiktos pasākumus varētu integrēt institūciju iekšējās darbības stratēģijās.

Savukārt 20.04.2017. Valsts kanceleja aicināja iestādes vairs nevilcināties ar darbības stratēģiju apstiprināšanu:

Atsaucot iepriekš sūtīto informāciju un ņemot vērā to, ka darbs pie Valsts pārvaldes reformu plāna 2017. – 2019. gadam projekta vēl turpinās, aicinām institūcijas, negaidot plāna izskatīšanu un apstiprināšanu, virzīties uz priekšu ar iestāžu darbības stratēģiju apstiprināšanu.

Valsts kontrole uzskata, ka šāda Valsts kancelejas komunikācija nākamajā dienā pēc stratēģiju izstrādes un iesniegšanas termiņa iestāšanās nav uzskatāma par samērīgu un juridisku pamatojumu iestāžu stratēģiju neesamībai. Valsts kancelejas komunikācija nav uzskatāma par dokumentu, kas atceļ MK instrukcijā³², MK noteikumos³³ un Attīstības plānošanas sistēmas likumā³⁴ noteiktās prasības izstrādāt iestāžu darbības stratēģijas.

Izvērtējot informāciju par izvērtējamo iestāžu institūciju vadības dokumentiem, tika konstatēts:

7. tabula Institūciju vadības dokumentu esamība

Resors	Iestāde	Institūciju vadības dokumenti:				Piezīmes
		stratēģija	vai spēkā esoša?	darba plāns	vai spēkā esošs?	
ĀM	LI ³⁵	⊗	-	⊙	Jā	Pēdējo 3-5 gadu laikā LI nav pilnībā sasniedzis savus mērķus . LI vadības ziņojumā par 2016.gadu ir argumentēts, ka mērķi nav sasniegti nepietiekamo finanšu līdzekļu un personālsastāva mainības dēļ
FM	IAUI	⊙	Nē (bija iepriekšējam periodam)	⊙	Jā	Vērtējot IAUI darbības stratēģiju laika periodam no 2014.gada līdz 2016.gadam un darba plānu 2016.gadam, konstatēts, ka darbības stratēģijā veicamie uzdevumi ir detalizētāki definēti kā darba plānā un atsevišķi darbības stratēģijas uzdevumi darba plānā nav identificējami
IZM	LSM	⊙	Jā (2015.-2019.gadam)	⊙	Jā	
	SZA	⊗	-	⊙	Jā	SZA iestādes darbības stratēģija nav izstrādāta. Iestādes stratēģijas neesamību SZA pamato ar IZM stratēģijas neesamību. Iestādes darbības mērķi ir noteikti citos politikas plānošanas dokumentos pa atsevišķām izglītības un zinātnes nozarēm
	LZP	⊗	-	⊗	-	LZP nav spēkā esoša darbības stratēģija, kā arī – pretēji LZP

³² MK 28.04.2015. instrukcijas Nr.3 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”13.punkts.

³³ MK 02.12.2014. noteikumi Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi”.

³⁴ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6. panta Trešā daļa.

³⁵ LI nav spēkā esoša institūcijas vadības (institūcijas darbības stratēģiskās plānošanas) dokumenta termiņam, kas pārsniedz gadu (uz LI nav attiecināmas Ministru kabineta 28.05.2015. instrukcijas Nr.3 “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”).

Resors	Iestāde	Institūciju vadības dokumenti:				Piezīmes
		stratēģija	vai spēkā esoša?	darba plāns	vai spēkā esošs?	
	LVA	⊗	-	⊕	Jā	sniegtajai informācijai – LZP nav izstrādājusi un apstiprinājusi iestādes darba plānu 2016.gadam LVA iestādes darbības stratēģija nav izstrādāta. Iestādes stratēģijas neesamību LVA pamato ar IZM stratēģijas neesamību
	JSPA	⊕	Jā (2016.- 2018.gadam)	⊕	Jā	
KM	NKC	⊗	-	⊕	Jā	NKC ir izstrādāta Kino un filmu nozares stratēģija atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam “Radošā Latvija” noteiktajam, bet nav izstrādāta NKC darbības stratēģija
	KISC	⊕	Nē (bija iepriekšējam periodam)	⊕	Jā	
	LNKC	⊕	Jā (2012.- 2018.gadam)	⊕	Jā	
SM	TNGIIB	⊕	Nē (bija iepriekšējam periodam)	⊕	Jā	
	VDzA	⊕	Jā (2017.- 2019.gadam)	⊕	Jā	
	VDzTI	⊕	Nē (bija iepriekšējam periodam)	⊕	Jā	
TM	JPA	⊗	-	⊕	Jā	Lai nodrošinātu JPA darbības plānošanu atbilstoši Tieslietu ministrijas darbības stratēģijai 2015.-2016.gadam izvirzītajiem mērķiem un iestādei deleģētajām ieviešamajām politikas jomām, atbilstoši tieslietu ministra 2015.gada 2.jūnija rīkojumam Nr.1-1/184 “Par padotībā esošo iestāžu darbības plānošanu 2015. un 2016.gadā” JPA izstrādāja rīcības (darba) plānu atbilstoši TM izstrādātajai stratēģijai. JPA stratēģijas mērķi bija iekļauti TM stratēģijā 2015.-2016.gadam. Definētie mērķi ietver sevī arī JPA ieviešamās politikas saturu
	UGFA	⊗	-	⊕	Jā	Lai nodrošinātu UGFA darbības plānošanu atbilstoši Tieslietu ministrijas darbības stratēģijai 2015.-2016.gadam izvirzītajiem mērķiem un iestādei deleģētajām

Resors	Iestāde	Institūciju vadības dokumenti:				Piezīmes
		stratēģija	vai spēkā esoša?	darba plāns	vai spēkā esošs?	
						ieviešamajām politikas jomām, atbilstoši tieslietu ministra 02.06.2015. rīkojumam Nr.1-1/184 "Par padotībā esošo iestāžu darbības plānošanu 2015. un 2016.gadā" UGFA izstrādāja rīcības (darba) plānu atbilstoši TM izstrādātajai stratēģijai. UGFA stratēģijas mērķi bija iekļauti TM stratēģijā 2015.-2016.gadam. Definētais mērķis – <i>tiesu sistēmas politikas darbības virziens, mērķis - efektīvs un uzticams tiesas process, attīstīta tiesu sistēmas jomu politika (t.sk. attīstīta valsts garantēto uzturlīdzekļu sistēma)</i> ietver sevī arī UGFA ieviešamās politikas saturu
VARAM	LVAFA	☑	Nē (bija iepriekšējam periodam)	☑	Jā	Lai arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija anketā ir norādījusi, ka iestādei bija izstrādāta stratēģija 2014.-2016.gadam, izstrādāto stratēģiju nav apstiprinājis nozares ministrs³⁶
	VPVB	☑	Nē (bija iepriekšējam periodam)	☑	Jā	Lai arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija anketā ir norādījusi, ka iestādei bija izstrādāta stratēģija 2015.-2017.gadam ³⁷ , izstrādāto stratēģiju nav apstiprinājis nozares ministrs³⁸

1.3. Vai iestāžu rezultāvie un kvalitātes rādītāji ir uz iestādes mērķu sasniegšanu orientēti?

Lai gan **deviņas vērtējamās iestādes** (NKC, KISC, LNKC, TNGIIB, VDzTI, JPA, UGFA, LVAFA un VPVB) **nav izvēlējušās noteikt kvalitātes rādītājus** un attiecībā uz atsevišķām iestādēm ir konstatētas pretrunas iestāžu sniegtajā un publiski (vai revidentiem) pieejamajā informācijā, **tomēr kopumā revidentu vērtējumā iestādēm ir skaidri noteikti politikas rezultāti un to rādītāji un darbības rezultāti un to rādītāji.**

Kopumā iestāžu valsts **budžeta programmu/apakšprogrammu mērķi ir orientēti uz konkrētu, izmērāmu un noteiktā laikā sasniedzamu rezultātu**, izņemot budžeta nefinansētas iestādes (TNGIIB, VDzA un VDzTI), uz kurām šādu vērtējumu nevar attiecināt, kā arī **attiecībā uz KISC**

³⁶ MK 02.12.2014. noteikumu Nr.737 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" 54.punkts; MK 28.04.2015. instrukcijas Nr.3 "Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu" 24.punkts.

³⁷ Vides pārraudzības valsts biroja darbības stratēģija 2015.-2017.gadam (08.06.2015. apstiprinājis Vides pārraudzības valsts biroja direktors).

³⁸ MK 02.12.2014. noteikumu Nr.737 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" 54.punkts; MK 28.04.2015. instrukcijas Nr.3 "Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu" 24.punkts.

nav iespējams izvērtēt konkrētu KISC ietekmi uz valsts budžeta programmas mērķu sasniegšanu.

Savukārt, vērtējot, vai iestāžu mērķiem, funkcijām, darbības virzieniem, uzdevumiem un rezultatīvajiem rādītājiem ir skaidri noteikti un praktiski izmērāmi sasnieguma kritēriji un izpildes termiņi, vai tie ir formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamu rezultātu, kā arī - vai iestādē ir noteikta konkrēta atbildība par izpildi, **revidenti vairākos gadījumos (6 no 17) tikai daļēji varēja piekrist iestāžu un resoru pozitīvajam vērtējumam par izvirzīto jautājumu.**

Šāds viedoklis ir pamatojams gan ar to, ka **iestāžu darba plānos nav noteikta konkrēta atbildība par izpildi (LI un LVA), gan ar to, ka uzdevumi un rezultatīvie rādītāji nav formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamo rezultātu (IAUI), gan ar to, ka mērķi pēc savas būtības ir vispārīga rakstura un nevar tikt raksturota ar izmērāmiem sasnieguma kritērijiem (LZP), gan arī ar to, ka nav noteikti izmērāmi darbības rezultātu un kvalitātes rādītāji (TNGIIB un VDZA).**

Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņēs 2014.–2020. gadam³⁹, kas ietver jau ceturto plānošanas ciklu valsts pārvaldes politikas attīstībā, orientējoties uz jau izveidotās sistēmas pilnveidošanu, ir definēts **valsts pārvaldes attīstības mērķis: efektīva, pieejama, inovatīva, profesionāla un uz rezultātu vērsta valsts pārvalde.** Un viens no apakšmērķiem ir efektīvi funkcionējoša attīstības plānošanas sistēma, kas īstenota, **orientējoties uz rezultātiem un pamatojoties uz kvalitatīvu ietekmes novērtējumu.**

Attīstības plānošanas rezultāti ir attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā valsts un pašvaldību institūciju **izstrādātie produkti un pakalpojumi, kā arī sabiedrībā un tautsaimniecībā panāktās pārmaiņas. Rezultātu noteikšanai izmanto rezultatīvos rādītājus.**⁴⁰

2016.gada augustā tika apstiprināti **grozījumi**⁴¹ **noteikumos par budžeta pieprasījumu izstrādāšanu,** kas paredz budžeta paskaidrojumus, **sākot ar 2017.gada budžetu,** papildināt ar jaunām sadaļām⁴², tostarp:

- ❖ ministrijas vai citas centrālās valsts iestādes atbildībā esošās **darbības jomas**, kurās tiek īstenota noteikta politika vai darbības virziens, kas aizstāj informāciju par ministrijas funkcijām. Katrai formulētai darbības jomai jāizstrādā politikas (vai darbības virziena) un resursu vadības karte. Formulējot darbības jomas un izstrādājot tām kartes, ir primāri jānodrošina mērķis – sniegt sabiedrībai iespējami aptverošāku un raksturojošāku priekšstatu par nozares darbu sabiedrības interesēs un ieguldītajiem resursiem;
- ❖ **politikas un resursu vadības kartes** par katru formulēto darbības jomu. Attiecīgi katrai jomai tiek definēts mērķis (kam būtu jāizriet no attīstības plānošanas dokumentiem vai normatīvajiem aktiem), svarīgākie sasniedzamie un mērāmie rezultāti un norādīti ieguldītie resursi. Tādējādi budžeta dokumentācijā tiek veidota sasaiste starp sasniedzamajiem politikas mērķiem un

³⁹ MK 31.12.2014. rīkojums Nr.827 "Par Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņēm 2014.–2020. gadam".

⁴⁰ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 11.panta septītā daļa.

⁴¹ MK 30.08.2016. noteikumi „Grozījumi MK 31.07.2012. noteikumos Nr.523 „Noteikumi par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem””.

⁴² MK noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 31.07.2012. noteikumos Nr.523 „Noteikumi par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

rezultātiem un valsts budžeta izdevumiem – **kartes sniedz priekšstatu par rezultātu sasniegšanā ieguldītajiem resursiem.**

Kā novērojām, veicot izvērtējumu, iestādes reti izvēlas definēt sev kvalitātes rādītājus. Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām to definēšana nav obligāta - budžeta paskaidrojumos Politikas un resursu kartēs tos norāda, ja ministrija tos noteiktā darbības jomā uzkrāj. Tomēr no Ministru kabineta instrukcijas⁴³ “Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodika” var secināt, ka analītiskie rādītāji, tostarp kvalitātes rādītāji, pēc pašu iniciatīvas būtu jāizmanto ministrijām budžeta plānošanas dokumentos un institūcijas darbības stratēģijā, lai novērtētu iestādes sasniegumu atbilstību piešķirtajiem resursiem un plānotu iestādes darbības spēju attīstības pasākumus, kā arī jebkuram, kas vēlas mērīt visu veidu rezultātu sasniegšanas progresu.

Analizējot, **vai vērtējamajām iestādēm ir skaidri noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, darbības rezultāti un to rādītāji un kvalitātes rādītāji un vai tie ir optimāli iestāžu mērķu sasniegšanai, tika konstatēts:**

8. tabula Iestāžu politikas, darbības rezultātu un to rādītāju, un kvalitātes rādītāju vērtējums

Resors	Iestāde	Skaidri noteikti:			Vai ir optimāli iestādes mērķu sasniegšanai?	Revidentu komentāri, ja kāds no kritērijiem ir daļēji izpildīts, vai nav izpildīts
		Politikas rezultāti un to rādītāji	Darbības rezultāti un to rādītāji	Kvalitātes rādītāji		
ĀM	LI	☑	☑	☑	☑	Lai gan 2017.gada budžeta paskaidrojumos LI ir noteikts viens politikas rezultāts un tā rādītājs <i>Pozitīvo publikāciju skaits par Latviju ārvalstu medijos (skaits)</i> LI iestādes vispārējās darbības izvērtējuma anketā pie politikas rezultātiem un to rādītājiem ir norādīti darbības rezultāti un to rādītāji.
FM	IAUI	☒	☑	☑	☑	IAUI nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, jo nav spēkā esoša politikas plānošanas dokumenta, kurā būtu noteikti izložu un azartspēļu organizēšanas jomā sasniedzamie mērķi, rezultāti un rezultatīvie rādītāji.
IZM	LSM	☑	☑	☑	☑	Lai gan LSM norāda, ka kvalitātes rādītāji <i>Krājumu vienību skaits</i> ir vispiemērotākie LSM pamatmērķa sasniegšanai, jo ir vērsti uz LSM darbības prioritāšu īstenošanu, kā arī “Sporta politikas pamatnostādņēs 2014.–2020.gadam” un “Kultūrpolitikas pamatnostādņēs 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija” noteikto uzdevumu izpildi, revidentu rīcībā nav dokumenti, kuros būtu norādīti šādi kvalitātes rādītāji.
	SZA	☑	☑	☑	☑	-
	LZP	☑	☑	☑	☑	-
	LVA	☑	☑	☑	☑	LVA kā kvalitātes kritērijus norādījusi

⁴³ MK 2009.gada 17.novembra instrukcija Nr.16 “Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodika”

Resors	Iestāde	Skaidri noteikti:			Vai ir optimāli iestādes mērķu sasniegšanai?	Revidentu komentāri, ja kāds no kritērijiem ir daļēji izpildīts, vai nav izpildīts
		Politikas rezultāti un to rādītāji	Darbības rezultāti un to rādītāji	Kvalitātes rādītāji		
	JSPA	☒	☒	☒	☒	-
KM	NKC	☒	☒	☒	☒	NKC ir noteikti darbības rezultāti un to rādītāji, bet nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji un iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus.
	KISC	☒	☒	☒	☒	KISC ir noteikti darbības rezultāti un to rādītāji, bet nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji un iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus. Darbības rezultāti un to rādītāji, kas ir norādīti likumos par kārtējā gada budžeta skaidrojumos un kas ir saistoši KISC, ir norādīti valsts budžeta apakšprogrammas 22.05.00 "Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma" rezultatīvajos rādītājos un ir saistīti ar Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas darbības nodrošināšanu. Finansējuma apjoms, kuru KISC 2016.gadā bija saņēmis šīs budžeta apakšprogrammas īstenošanai bija 312 160 euro, kas veidoja 22% no kopējā KISC piešķirtā finansējuma. Vislielākais finansējuma apjoms KISC tiek piešķirts caur valsts budžeta programmu 21.00.00 "Kultūras mantojums" un tas tiek piešķirts KISC

Resors	Iestāde	Skaidri noteikti:			Vai ir optimāli iestādes mērķu sasniegšanai?	Revidentu komentāri, ja kāds no kritērijiem ir daļēji izpildīts, vai nav izpildīts
		Politikas rezultāti un to rādītāji	Darbības rezultāti un to rādītāji	Kvalitātes rādītāji		
						darbības nodrošināšanai un 2016.gadā tas veidoja 1 089 189 euro jeb 76% no kopējā piešķirtā KISC finansējuma, savukārt šajā valsts budžeta programmā KISC nav noteikts neviens sasniedzamais darbības rezultāts un to rādītājs.
	LNKC	⊗	⊙	⊗	⊙	LNKC ir noteikti darbības rezultāti un to rādītāji, bet nav noteikti politikas rezultāti un to rādītāji un iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus.
SM	TNGIIB	⊗	⊗	⊗	⊗	Revidentu vērtējumā TNGIIB nav skaidri noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, darbības rezultāti un to rādītāji un iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus. TNGIIB ir budžeta nefinansēta valsts pārvaldes iestāde, kā arī valdības rīcības plānā tai nav doti uzdevumi, kā arī nav iespējams gūt pārlicēcību par 2017.-2019.gada rezultatīvajiem rādītājiem, jo šīs stratēģijas vēl ir kā projekti
	VDzA	⊗	⊗	⊗	⊗	Revidentu vērtējumā VDzA nav skaidri noteikti politikas rezultāti un to rādītāji, darbības rezultāti un to rādītāji un iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus. VDzA ir budžeta nefinansēta valsts pārvaldes iestāde, kā arī valdības rīcības plānā tai nav doti uzdevumi, kā arī nav iespējams gūt pārlicēcību par 2017.-2019.gada rezultatīvajiem rādītājiem, jo šīs stratēģijas vēl ir kā projekti.
	VDzTI	⊙	⊙	⊙	⊙	-
TM	JPA	⊙	⊙	⊗	⊙	JPA ir noteikti politikas un darbības rezultāti un to rādītāji. Iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus.
	UGFA	⊙	⊙	⊗	⊙	UGFA ir noteikti politikas un darbības rezultāti un to rādītāji. Iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus.
VARAM	LVAFA	⊙	⊙	⊗	⊙	LVAFA ir noteikti politikas un darbības rezultāti un to rādītāji. Iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus.
	VPVB	⊙	⊙	⊗	⊙	VPVB ir noteikti politikas un darbības rezultāti un to rādītāji. Iestāde nav izvēlējusies noteikt kvalitātes rādītājus.

Vērtējot, vai iestāžu valsts budžeta programmu/apakšprogrammu mērķi ir orientēti uz konkrētu, izmērāmu un noteiktā laikā sasniedzamu rezultātu, **no vērtējamo iestāžu saraksta tika izslēgtas budžeta nefinansētas iestādes – TNGIIB, VDzA un VDzTI.** Attiecībā uz pārējām 14 iestādēm tika

konstatēts, ka **tikai attiecībā uz KISC nav iespējams izvērtēt konkrētu KISC ietekmi uz valsts budžeta programmas mērķu sasniegšanu**, jo valsts budžeta programmas 21.00.00 “Kultūras mantojums” mērķis ir plašs, t.i., nodrošināt kultūras mantojuma saglabāšanu, aizsardzību, izpēti, popularizēšanu un pieejamību sabiedrībai, kā arī nemateriālā kultūras mantojuma, t.sk. Dziesmu un deju svētku tradīcijas, saglabāšanu un attīstību, kā arī šai valsts budžeta programmai ir 15 budžeta izpildītāji, kas aptver plašu Kultūras ministrijas padotības iestāžu loku.

Vērtējot, **vai iestāžu mērķiem, funkcijām, darbības virzieniem, uzdevumiem un rezultatīvajiem rādītājiem ir skaidri noteikti un praktiski izmērāmi sasnieguma kritēriji un izpildes termiņi, vai tie ir formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamu rezultātu, kā arī vai iestādē ir noteikta konkrēta atbildība par izpildi**, revidenti konstatēja:

9. tabula Iestāžu mērķu, funkciju, darbības virzienu, uzdevumu un rezultatīvo rādītāju kvalitātes vērtējums

Resors	Iestāde	Resora/iestādes viedoklis, ka mērķiem, funkcijām, darbības virzieniem, uzdevumiem un rezultatīvajiem rādītājiem ir:				Vai varam piekrist resoru/iestāžu viedoklim?
		skaidri noteikti un praktiski izmērāmi sasnieguma kritēriji	skaidri noteikti un praktiski izmērāmi izpildes termiņi	tie ir formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamu rezultātu	iestādē ir noteikta konkrēta atbildība par izpildi	
ĀM	LI	☑	☑	☑	☑	Daļēji Iestādes apstiprinātajos darba plānos nav noteikta konkrēta atbildība par izpildi
FM	IAUI	☑	☑	☑	☑	Daļēji IAUI uzdevumi un rezultatīvie rādītāji nav formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniedzamo rezultātu: <ul style="list-style-type: none"> nav apstiprināta Inspekcijas darbības stratēģija laika periodam no 2017.gada līdz 2019.gadam; IAUI darbības stratēģijā (2014.-2016.gadam) uzdevumi ir definēti detalizētāki nekā Inspekcijas darba plānā (2016.gadam), atsevišķi uzdevumi darba plānā nav identificējami
IZM	LSM	☑	☑	☑	☑	Jā
	SZA	☑	☑	☑	☑	Jā
	LZP	☑	☑	☑	☑	Daļēji Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu realizāciju saistītais ekspertīžu skaits ir ar izmērāmiem sasnieguma kritērijiem, taču daži Zinātniskās darbības likuma 16.pantā paredzētie mērķi pamatā pēc savas būtības ir vispārīga rakstura un nevar tikt raksturota ar izmērāmiem sasnieguma kritērijiem. Ar Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu realizāciju saistītās ekspertīzes, darbības, kuru izpildes termiņu nosaka normatīvie akti vai līgumiskās saistības, daži Zinātniskās

Resora/iestādes viedoklis, ka mērķiem, funkcijām, darbības virzieniem, uzdevumiem un rezultatīvajiem rādītājiem ir:						
Resors	Iestāde	skaidri noteikti un praktiski izmērāmi sasnieguma kritēriji	skaidri noteikti un praktiski izmērāmi izpildes termiņi	tie ir formulēti ar fokusu uz konkrētu sasniegumu rezultātu	iestādē ir noteikta konkrēta atbildība par izpildi	Vai varam piekrist resoru/iestāžu viedoklim?
	LVA	☑	☑	☑	☑	darbības likuma 16. pantā paredzētie mērķi un funkcijas nevar tikt saistīti ar konkrētiem izpildes termiņiem. LZP nav spēkā esoša darba plāna 2017.gadam, kurā būtu noteikta atbildība par izpildi
	JSPA	☑	☑	☑	☑	Daļēji Iestādes apstiprinātajos darba plānos nav noteikta konkrēta atbildība par izpildi
KM	NKC	☑	☑	☑	☑	Jā
	KISC	☑	☑	☑	☑	Jā
	LNKC	☑	☑	☑	☑	Jā
SM	TNGIIB	☑	☑	☑	☑	Daļēji Revidentu iespējas sniegt izvērtējumu iestādei noteikto mērķu, funkciju, darbības virzienu, uzdevumu atbilstībai ir ierobežotas, jo nav noteikti izmērāmi sasnieguma kritēriji un iestāde ir sniegusi informāciju tikai par darbības rezultātu un to rādītāju izpildi. Revidentu rīcībā nav informācija par dokumentu, kurā būtu noteikti plānotie rezultatīvie rādītāji
	VDzA	☑	☑	☑	☑	Daļēji Revidenti nevar dot novērtējumu, ka iestādes mērķiem, funkcijām, darbības virzieniem, uzdevumiem un rezultatīvajiem rādītājiem ir skaidri noteikti un praktiski izmērāmi sasnieguma kritēriji, jo nav noteikti izmērāmi sasnieguma kritēriji un VDzA ir sniegusi skaidrojumu, ka darbības novērtējums pamatfunkciju izpildē nav skaitliski izmērāms – objektīvas varētu būt vienīgi iesaistīto uzņēmumu atsauksmes, kuru vidū nav bijusi neviena negatīva vērtējuma. Skaitliskos mērījumos var norādīt, ka 2016.gada laikā dzelzceļa infrastruktūras un ritošā sastāva reģistrācijas sakarā pieņemti 179 lēmumi, taču šī ir tikai viena no veiktajām funkcijām
	VDzTI	☑	☑	☑	☑	Jā
TM	JPA	☑	☑	☑	☑	Jā
	UGFA	☑	☑	☑	☑	Jā
VARAM	LVAFa	☑	☑	☑	☑	Jā
	VPVB	☑	☑	☑	☑	Jā

1.4. Vai iestādes reāli sasniedz mērķus?

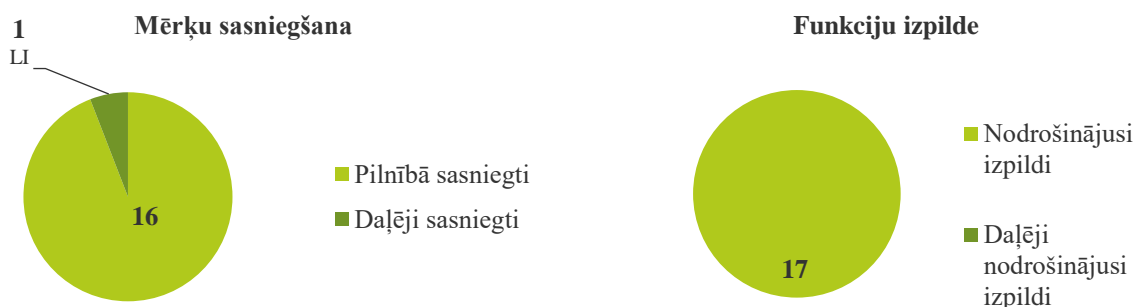
Revidentu rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu un resoru sniegto informāciju, ka iestādes sasniedz tām noteiktos mērķus, nodrošinot atbilstošo funkciju un dotu uzdevumu izpildi un sasniedzot definētos rādītājus. Tomēr atsevišķas iestādes (LSM, SZA un VPBP) noteiktos rādītājus ir sasniegušas daļēji, kā arī LI nav pilnībā sasniedzis mērķus.

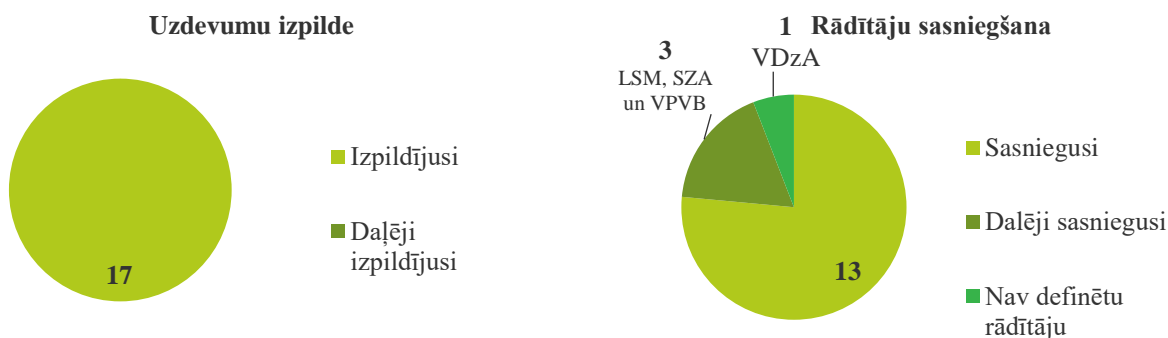
Attiecībā uz septiņām iestādēm (LI, LSM, SZA, LZP, LVA, JSPA un KISC) iespēja izvērtēt iestāžu darbības efektivitāti bija ierobežota, ņemot vērā konstatētos trūkumus iestādēm noteikto rezultātu/rādītāju atbilstībā definētajiem mērķiem un to pietiekamībā mērķu sasniegšanas izvērtēšana.

Lai noskaidrotu, vai vērtējamās iestādes reāli sasniedz mērķus, iestādēm tika uzdots jautājums:

Vai iestāde pēdējos 3-5 gadus ir pilnībā sasniegusi tai noteiktos mērķus, nodrošinājusi atbilstošu funkciju izpildi, izpildījusi noteiktos uzdevumus un sasniegusi definētos rādītājus?

Attiecībā uz mērķu sasniegšanu, **16 no 17 iestādēm sniedz informāciju, ka noteiktie mērķi ir pilnībā sasniegti**, attiecībā uz funkciju un uzdevumu izpildi – **visas iestādes sniedza vērtējumu, ka funkcijas un uzdevumi ir izpildīti**, savukārt attiecībā uz rādītāju sasniegšanu **13 iestādes sniedza vērtējumu, ka noteiktie rādītāji ir sasniegti, trīs iestādes – ka tie ir sasniegti daļēji**, savukārt vienai iestādei nav definētu rādītāju, pret kuriem varētu noteikt to sasniegšanu:

Attēls Nr.4 Vai iestādes sasniedz mērķus, izpilda funkcijas un uzdevumus un sasniedz rādītājus?

LI pēdējo 3-5 gadu laikā nav pilnībā sasniegusi savus mērķus. LI Vadības ziņojumā par 2016.gadu norādīts, ka mērķi nav sasniegti nepietiekamo finanšu līdzekļu un personālsastāva mainības dēļ.

Savukārt LSM, SZA un VPVB attiecībā uz daļēji sasniegtajiem rādītājiem norādīja:

- ❖ **LSM** – Sporta politikas pamatnostādņu 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 2013.gada 18.decembra rīkojumu Nr.666 “Par Sporta politikas pamatnostādņēm 2014.–2020.gadam”) 1.Rīcības virziena: *Iedzīvotāju pietiekama fiziskā aktivitāte un izpratne par fizisko aktivitāšu nepieciešamību veselības saglabāšanā un nostiprināšanā* īstenošanai paredzēto uzdevumu un pasākumu plānā LSM noteiktā uzdevuma “23. Nodrošināt sporta kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, dokumentēšanu, pētīšanu, eksponēšanu, kā arī sabiedrības izglītošanu un informēšanu par sporta kultūras vērtībām un mantojumu” izpildes rezultātīvie rādītāji politikas un darbības rezultāta sasniegšanai tika noteikti 2012.gadā, balstoties uz tobrīd pieejamiem datiem, kas šobrīd zaudējuši aktualitāti un būtu pārskatāmi, par ko liecina arī Izglītības un zinātnes ministrijas sniegtā informācija par ministrijas un tās padotības iestāžu gadskārtējā valsts budžeta izpildi “Darbības rezultātu un to rezultātīvo rādītāju izpildes analīze 2015.gadā” un “Darbības rezultātu un to rezultātīvo rādītāju izpildes analīze 2016.gadā” un paskaidrojumi par rezultātīvo rādītāju tendenci samazināties. Kultūras ministrijas 2015.gada 28.maija atzinumā par LSM atkārtoto akreditāciju LSM darbības pilnveidošanai ieteikts: *sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju rast iespējas papildināt personāla resursus, lai nodrošinātu muzeja darbību un pilnvērtīgu visu muzeja pamatfunkciju īstenošanu*. Analizējot šķēršļus, kas liedz pilnvērtīgu pieeju muzeja ekspozīcijām un krājumam, kā galvenie jāmin pārlietu noslogotās telpas, kas ierobežo liela izmēra priekšmetu vākšanu un sporta vēstures vispusīgu atspoguļošanu ekspozīcijās, nepietiekamus darbinieku resursus, īpaši darbam ar apmeklētājiem un krājuma darbam; nepietiekamu jaudu un pieredzi projektu izstrādē; nepietiekamu muzeja reklāmu un atpazīstamību. Lai gan atpazīstamību veicina LSM mājas lapa (latviešu un angļu valodā) un aktuālo pasākumu atspoguļojums LSM profilā;
- ❖ **SZA** – salīdzinot 2015. un 2016.gada plānotos darbības rezultātus un to rādītājus ar faktisko izpildi, konstatēts, ka plānotos rādītājus SZA abos gados nav pilnībā sasniegusi:

Rādītājs	Nesasniegšanas vai daļējas sasniegšanas iemesls
Sekmēta augstākās izglītības pieejamība visiem iedzīvotājiem, nodrošinot studiju un studējošo kredīvēšanu valstī, Kopējais izsniegto kredītu skaits	Plānots 120111, izpilde 111746. Noslēgto kredīta līgumu skaits mazāks nekā plānoto līgumu skaits, saistībā ar Ministru kabineta noteikumos noteiktajiem aprūtinājumiem galvotājiem un studentu grūtībām sameklēt derīgus galvotājus

Rādītājs	Nesasniegšanas vai daļējas sasniegšanas iemesls
Sekmēta augstākās izglītības pieejamība visiem iedzīvotājiem, nodrošinot studiju un studējošo kreditēšanu valstī, Kopējais izsniegto studējošo kredītu skaits (kredītaņēmēju skaits, kuriem pārskata gadā tiek izmaksāts studējošā kredīts no kredītiestāžu līdzekļiem ar valsts galvojumu)	Plānots 3686, izpilde 1302 (mīnus 2384). 2016.gadā noslēgto kredīta līgumu skaits bija mazāks par plānoto līgumu skaitu par 1692 līgumiem, kā arī 692 kredītaņēmēji pārtrauca studijas pirms termiņa
Sekmēta augstākās izglītības pieejamība visiem iedzīvotājiem, nodrošinot studiju un studējošo kreditēšanu valstī, Kopējais izsniegto studiju kredītu skaits (kredītaņēmēju skaits, kuriem pārskata gadā tiek izmaksāts studiju kredīts no kredītiestāžu līdzekļiem ar valsts galvojumu)	Plānots 7304, izpilde 5166 (mīnus 2138). 2016.gadā noslēgto kredīta līgumu skaits bija mazāks par plānoto līgumu skaitu par 2491 līgumu, taču 353 kredītaņēmēji atgriezās no studiju pārtraukumiem un aktīvo kredītu skaits pieauga, kopā atšķirība ir 2138

- ❖ **VPVB – VPVB** noteikto budžeta apakšprogrammas rezultatīvo rādītāju izpilde var būt mainīga (izpildīti lielākā vai mazākā apjomā kā plānots), jo tas saistīts ar vairākiem ārējiem, no VPBP neatkarīgiem apstākļiem, tostarp laika grafika, kādā attīstības plānu un projektu īstenotāji tos virza ietekmes uz vidi novērtējumam, ES finansējuma apguves tempa, dokumentu izstrādes kvalitātes, kā arī izmaiņām ārējos normatīvajos aktos (projektu skaita izmaiņas, par kuriem jāpieņem attiecīgs lēmums):

Rādītājs	Nesasniegšanas vai daļējas sasniegšanas iemesls
Mērķi brīvprātīgo vides pārvaldības instrumentu jomā (veicināta sabiedrības straujāka pāreja uz ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa modeli).	Nepietiekamā finansējuma dēļ tikai daļēji iespējams sasniegt iestādes darba plānā definētos apakš mērķus vides pārvaldības brīvprātīgo instrumentu (ES ekomarķējums un vides vadības un audita sistēmas (EMAS)) ieviešanas un popularizēšanas jomā. VPVB nodrošina visu funkciju izpildi, tomēr trūkst līdzekļu tādām komunikācijas aktivitātēm, kas nodrošinātu plašu vides politikas instrumentu atpazīstamību, lai stimulētu tirgus pieprasījumu un līdz ar to veicinātu sabiedrības straujāku pāreju uz ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa modeli (kas ir viens no attiecīgā darbības virziena mērķiem)
Rezultatīvie rādītāji kā tie noteikti budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammā “Vides pārraudzības valsts birojs” 2014., 2015.un 2016.gadam salīdzinājumā ar rezultatīvo rādītāju izpildes analīzi Biroja gada pārskata 2014., 2015., 2016.gadam 2.3.nodaļā „Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju analīze”.	VPVB noteikto budžeta apakšprogrammas rezultatīvo rādītāju izpilde var būt mainīga (izpildīti lielākā vai mazākā apjomā kā plānots), jo tas saistīts ar vairākiem ārējiem, no VPVB neatkarīgiem apstākļiem, tostarp laika grafika, kādā attīstības plānu un projektu īstenotāji tos virza novērtējumam, ES finansējuma apguves tempa, kvalitātes, kādā dokumenti izstrādāti, izmaiņām ārējos normatīvajos aktos. Tā, piemēram, 2016.gadā rezultatīvie rādītāji ietekmes uz vidi novērtējumu (IVN) jomā tika īstenoti par 133,3%, bet 2015.gadā 87,8% un 2014.gadā 54%. VPVB izdoto gala atzinumu skaits 2014. un 2015.gadā bija mazāks kā plānots, jo VPVB tika iesniegti nekvalitatīvi sagatavoti dokumenti. Attiecīgi tiem nevarēja izdot gala atzinumus, kas norādītu uz projektu gatavību akcepta lēmumam, bet bija jāizdod starpatzinumi novērtējuma dokumentu pārstrādāšanai. Daļa pārstrādājamo projektu novērtējumi turpinājās nākamajos gados un 2016.gadā darbu apjoms līdz ar to bija daudz lielāks. Faktiski izvērtēto IVN ziņojumu skaits gada griezumā ir vērsis uz leju, jo 2014.gadā bija plānots pabeigt 13 IVN, tika izvērtēti 19 un pabeigti 7. 2015.gadā bija plānots pabeigt 16 IVN, tika izvērtēti 21 un pabeigti 14, savukārt 2016.gadā bija plānots pabeigt 12 IVN, tika izvērtēti 30 un pabeigti 16. Arī apstrīdēto vides iestāžu lēmumu skaits nav atkarīgs no VPVB un, ja 2014.gadā rezultatīvo rādītāju izpilde tika pārsniegta uz 142%, tad 2015.gadā apstrīdējumu skaits bija mazāks un izpilde bija uz 71,4%. 2015.gadā personu aktivitāte bija samazinājusies, savukārt vides iestāžu darbība kopumā uzlabojusies. No VPVB neatkarīgu faktoru ietekmē 2014.un 2015.gadā samazinājās atzinumu skaits stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā. 2014. un 2015.gadā bija prognozēts pabeigt 20 un 25 attīstības plānošanas dokumentu ietekmes novērtējumu, bet sasniegtie rezultatīvie rādītāji bija attiecīgi 13 un 19. Tam par iemeslu bija plānošanas dokumentu izstrādes samazinājums un plānošanas dokumentu virzības organizēšana ministrijās un pašvaldībās, ES

Rādītājs	Nesasniegšanas vai daļējas sasniegšanas iemesls
	<p>finansējuma apgaves tempa, kuru VPVB nevar prognozēt. 2016.gadā tika pabeigts 21 stratēģiskais novērtējums un rezultatīvo rādītāju izpilde atkal bija uz 105%.</p> <p>Attiecībā uz izmaiņām ārējos normatīvajos aktos piebilstams, ka 2014.-2015.gadā tika veiktas izmaiņas Aizsargjoslu likumā un likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, lai samazinātu administratīvo slogu un līdzsvarotu nosacījumus projektu novērtējumu veikšanai. Tā rezultātā 2015.gadā lēmumu skaits par ietekmes sākotnējo izvērtējumu bija mazāks kā rezultatīvajos rādītājos prognozētais (izpilde par 75,5%), jo samazinājās to projektu skaits, par kuriem attiecīgs lēmums jāpieņem. 2014.gadā šis rādītājs tika izpildīts uz 135%.</p>

Lai gan revidenti kopumā piekrīt iestāžu/resoru sniegtajam vērtējumam, tomēr, vērtējot, vai izvēlētie rezultāti/rādītāji raksturo mērķi un tādējādi ir pietiekami un izmantojami mērķa sasniegšanas izvērtēšanai, **tika konstatēti trūkumi septiņās iestādēs:**

- ❖ **LI** – noteiktie rezultatīvie rādītāji daļēji raksturo mērķi, un tie nav pietiekami un uz attīstību virzīti (piemēram, *Facebook* lapas sekotāji, portāla *Latvia.eu* apmeklētāji, fotoattēlu pieprasījumi utt.);
- ❖ **LSM** – noteiktie rezultatīvie rādītāji raksturo mērķi, taču, nepalielinot ekspozīciju un ceļojošo izstāžu skaitu, apšaubāma ir iespēja palielināt muzeja apmeklētāju skaitu. Rezultatīvie rādītāji nav virzīti uz attīstību un nav ambiciozi;
- ❖ **SZA** – darbības un noteiktie rezultatīvie rādītāji daļēji raksturo mērķi, jo studiju un studējošo kredītu administrēšana pēc būtības neveicina augstākās izglītības pieejamību;
- ❖ **LZP** – iestādes darbības neveicina zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju attīstību, jo tā darbojas pastarpināti. Rezultatīvie rādītāji neraksturo mērķi un tie ir nepietiekami mērķa sasniegšanas izvērtēšanai;
- ❖ **LVA** – rezultatīvie rādītāji ir virzīti uz mērķi, bet nav iespējams pateikt vai tie ir pietiekami. Mērķis – veicināt Latvijas Republikas valsts valodas un Eiropas Savienības oficiālās valodas – statusa nostiprināšanu un ilgtspējīgu attīstību ir noteikts tāds, ka ar jebkuru darbības rādītāju tiks veicināta tā sasniegšana;
- ❖ **JSPA** – iestādes darbības mērķis tiek sasniegts tikai ar projektu naudas sadalīšanu un JSPA darbība ir līdzvērtīga Valsts izglītības attīstības aģentūrai (tikai JSPA darbojas jauniešu neformālās izglītības veicināšanas jomā);
- ❖ **KISC** – izvērtējot darbības rezultātus un to rādītājus, kas ir saistīti tikai ar Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas darbības nodrošināšanu, tie pilnībā neatspoguļo KISC noteiktā darbības mērķa sasniegšanu.

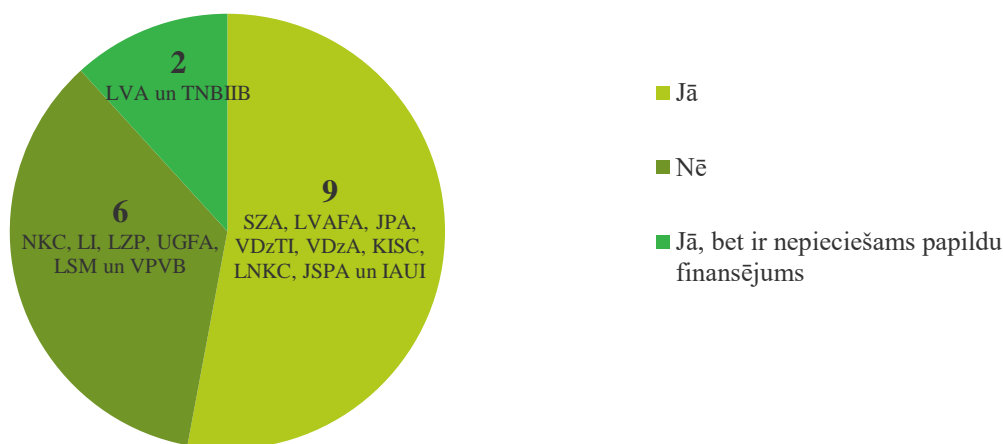
1.5. Vai iestāžu budžeti ir pietiekami to mērķu sasniegšanai?

Atbilde uz šo jautājumu ir sniedzama, veicot iestāžu darba ekonomiskuma un produktivitātes (izmaksu efektivitātes) izvērtējumu, ko veic Valsts kanceleja (skat. sadaļu “Motivācija un ierobežojumi”). Šī izvērtējuma kontekstā Valsts kontrole var sniegt viedokli par iestāžu budžetu

pietiekamību mērķu sasniegšanai ar pieņēmumu, ka iestādes to rīcībā jau pašlaik esošos resursus izlieto ekonomiski un produktīvi.

Sniedzot informāciju un vērtējumu par iestādēm pieejamo resursu pietiekamību izvirzīto mērķu sasniegšanai un doto uzdevumu izpildei deviņas no 17 iestādēm budžetā piešķirto finansējumu vērtēja kā pietiekamu, viena (UGFA) kā nepietiekamu, bet bez ietekmes uz valsts budžetu, piecas (NKC, LI, LZP, LSM, VPVB) no 17 iestādēm budžetā piešķirto finansējumu vērtēja kā nepietiekamu, savukārt divas iestādes (LVA, TNBIIB) norādīja, ka, lai gan finansējums ir pietiekams pamatvajadzību nodrošināšanai, tomēr atsevišķu funkciju veikšanai būtu nepieciešams papildu finansējums.

Iestādes sniedza vērtējumu (sniedzot arī pamatojumu vērtējumam), **vai tām piešķirtais budžets nodrošina visu iestādēm noteikto mērķu sasniegšanu:**

Attēls Nr.5 Vai iestāžu vērtējumā tām pieejamais budžeta ir pietiekams mērķu sasniegšanai?

Atbildot ar “nē” iestādes sniedza šādu pamatojumu:

- ❖ **LI** – saskaņā ar LI Vadības ziņojumā par 2016.gadu norādīto informāciju: 1) LI pamatbudžeta finansējums neļauj droši uzturēt valsts oficiālā portāla www.latvia.eu digitālos resursus. Pamatbudžeta finansējuma ietvaros nav nekādas iespējas nodrošināt arī pieprasījumu pēc LI informatīvajiem produktiem, ko šobrīd lielos apjomos pieprasa valsts iestādes un vēstniecības; 2) nepastāv iespēja darbiniekiem nodrošināt mēnešalgas izmaksas 100 % apmērā atbilstoši 2013.gada 29.janvāra MK noteikumiem Nr.66 “Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību”; darbinieki, kuriem ir piešķirta 3.kvalifikācijas kategorija un augstākais novērtējums nesaņem atbilstošu atalgojumu; 3) nav iespējams motivēt darbiniekus atbilstoši 2010.gada 21.jūnija MK noteikumiem Nr.565 “Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku sociālajām garantijām”; 4) paredzams cilvēkresursu trūkums, kā rezultātā viena amata ietvaros darbinieki spiesti apvienot parastā kārtībā nesavienojamus amata pienākumus; 5) ņemot vērā pēdējo gadu laikā izveidojušos ģeopolitisko un drošības situāciju pasaulē, darbs pie valsts pozitīva

starptautiskā tēla veidošanas tuvākajos gados būtu jāveic ar pieaugošu intensitāti, izmantojot plašu Latvijai pieejamo komunikācijas kanālu spektru. Tādēļ LI bāzes budžeta būtiska palielināšana uzlabotu Latvijas iespējas ietekmēt starptautiskās sabiedrības viedokli par Latviju kā valsti un tajā notiekošajiem procesiem;

- ❖ **LSM** – būtu nepieciešams finansējums muzeja telpu paplašināšanai (bēniņu pārveide par ekspozīciju zāli);
- ❖ **LZP** – pieejamie resursi neļauj uzņemties papildu iniciatīvas savu mērķu sasniegšanā un kapacitātes palielināšanā, nenodrošina iespēju kvalitatīvi veikt projektu izvērtēšanu, piesaistot ārvalstu ekspertus;
- ❖ **NKC** – NKC īsteno nospraustos mērķus NKC budžeta ietvaros, piešķirot dotācijas Latvijas kino nozarei – filmu ražošanai. Kaut nozares budžets 2017.gadā ir apmierinošs, pateicoties vairākām JPI, tajā skaitā JPI *Latvijas filmas Latvijas simtgadei*, Latvijas kino nozares ilgtspējas nodrošināšanai ir nepieciešams piesaistīt papildu līdzekļus kino nozares attīstībai – filmu skaita un sekojoši arī skatītāju auditorijas palielināšanai;
- ❖ **UGFA** – iestādes budžets nenodrošina iestādei noteikto mērķu sasniegšanu. Ņemot vērā, ka Uzturlīdzekļu garantiju fonda likums tika pieņemts 01.12.2016., tas ir, pēc tam, kad tika apstiprināts budžets 2017.gadam, tajā netika paredzēti līdzekļi UGFA noteikto papildu funkciju nodrošināšanai. Līdz ar to UGFA administrācija ar pašreizējiem budžeta līdzekļiem nespēj nodrošināt uzturlīdzekļu izmaksu administratīvā procesa ietvaros un pēc pilngadības sasniegšanas, transportlīdzekļu un kuģošanas līdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizlieguma piemērošanu un vienošanos noslēgšanu ar parādniekiem par kārtību, kādā tiek veikti uzturlīdzekļu un likumisko procentu maksājumi. Nepieciešamos līdzekļus funkciju nodrošināšanai plānots iegūt, veicot finansējuma pārdali starp budžeta apakšprogrammām, tas ir, samazinot izdevumus sociālajiem pabalstiem 461 265 euro apmērā budžeta apakšprogrammā 03.08.00 "Uzturlīdzekļu garantiju fonds" un attiecīgi palielinot izdevumus atlīdzībai 341 702 euro apmērā un izdevumus precēm un pakalpojumiem 119 563 euro apmērā budžeta apakšprogrammā 03.07.00 "Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrēšana", kā arī ievērojot apakšprogrammā 03.08.00 "Uzturlīdzekļu garantiju fonds" ieņēmumu no maksas pakalpojumiem plāna palielinājumu saistībā ar regresa kārtībā atgūto līdzekļu pieaugumu. Lai nodrošinātu uzturlīdzekļu izmaksu no apakšprogrammas 03.08.00 "Uzturlīdzekļu garantiju fonds" nepieciešami sekojoši papildu līdzekļi: 2017.gadā – 1 567 975 euro, 2018.gadā – 3 322 566 euro, 2019.gadā – 3 322 566 euro. Ņemot vērā apropriācijas pārdali starp budžeta programmām un regresa kārtībā atgūto līdzekļu plānoto palielinājumu, papildu ietekme uz valsts budžetu neveidojas;
- ❖ **VPVB** – nepietiekamā finansējuma dēļ tikai daļēji iespējams sasniegt VPVB izvirzītos mērķus vides pārvaldības brīvprātīgo instrumentu (ES ekomarķējums un vides vadības un audita sistēmas (EMAS)) ieviešanas un popularizēšanas jomā. VPVB trūkst līdzekļu tādām komunikācijas aktivitātēm, kas nodrošinātu plašu vides politikas instrumentu atpazīstamību, lai stimulētu tirgus pieprasījumu un līdz ar to veicinātu sabiedrības straujāku pāreju uz ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa modeli, kas ir aprites ekonomikas viens no būtiskajiem virzieniem.

Sniedzot vērtējumu, ka budžetā pieejamais finansējums pamatvajadzību nodrošināšanai ir pietiekams, tomēr dažu funkciju veikšanai būtu nepieciešams papildu finansējums, iestādes norādīja, ka:

- ❖ **LVA** – piešķirtais budžets pamatvajadzības nodrošina, bet atbilstoši valsts valodas politikas mērķiem latviešu valodas kā ES valodas popularizēšanas jomā jāpalielina atbalsts ārvalstu augstskolu lektorātiem, kuros apgūst latviešu valodu kā svešvalodu;
- ❖ **TNGIIB** – papildus finansējums būtu nepieciešams no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem, ko apstiprinātu ar Ministru kabineta lēmumu, tikai tādos gadījumos, ja notiktu lieli aviācijas, dzelzceļa vai jūras negadījumi, kuru izmeklēšanai būtu nepieciešams finansējums, kas krietni pārsniedz Izmeklēšanas biroja budžetu. Šādi gadījumi vēl nav bijuši.

Ņemot vērā, ka nozaru attīstības plānošanas dokumentos un ministriju apstiprinātās iestāžu darbības stratēģijās nav iekļauta informācija un sasniedzamie rezultāti saistībā ar, piemēram, LI gadījumā par Latvijas starptautiskā tēla veidošanas intensitātes dinamiku, LSM gadījumā – nepieciešamo ekspozīcijas paplašināšanu, LZP papildu iniciatīvām vai NKC gadījumā - atbalstāmo filmu skaitu un auditorijas apjomu u.tml., revidentu iespējas izteikt viedokli par finansējuma nepieciešamību minēto iniciatīvu īstenošanai ir ierobežotas. Tomēr attiecībā uz četrām iestādēm revidenti norādīja, ka:

- ❖ **UGFA** – var uzskatīt, ka iestādes mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir reāli sasniedzami ar pieejamajiem resursiem - pašreiz UGFA var nodrošināt funkciju īstenošanu ar pieejamajiem resursiem, jo ir veikti optimizācijas pasākumi: efektīvizēta informācijas saņemšana no citām iestādēm, ieviešot datu apmaiņas risinājumus, samazināti patērētie resursi standartizēto darbību veikšanai, ieviešot risinājumus standartizēto dokumentu sagatavošanai, veicināta publiska informācijas sniegšana iedzīvotājiem, izmantojot sociālos medijus un iestādes mājaslapu, lai efektīvizētu konsultāciju sniegšanu. Vienlaikus, lai nodrošinātu papildu funkcijas, kas noteiktas ar 01.12.2016. Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumu, proti, uzturlīdzekļu izmaksu administratīvā procesa ietvaros un pēc pilngadības sasniegšanas, transportlīdzekļu un kuģošanas līdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizlieguma piemērošanu un vienošanos noslēgšanu ar parādniekiem par kārtību, kādā tiek veikti uzturlīdzekļu un likumisko procentu maksājumi, UGFA nepieciešami papildu resursi, kas tiks iegūti, palielinot likumā "Par valsts budžetu 2017.gadam" noteikto apropriāciju ieņēmumiem par sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem (regresa kārtībā atgūtie līdzekļi) un ieņēmumu par sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumu atlikumu saimnieciskā gada sākumā izmantošanai apmērā un attiecīgi izdevumiem sociālajiem pabalstiem apmērā Tieslietu ministrijas budžeta apakšprogrammā 03.08.00 "Uzturlīdzekļu garantiju fonds";
- ❖ **LZP** – nav izstrādāta un apstiprināta Latvijas zinātnes padomes darbības stratēģija un darba plāns, līdz ar to nav iespējams izvērtēt budžeta līdzekļu pietiekamību izvirzīto mērķu sasniegšanai;
- ❖ **LI** – piešķirtais budžets mērķtiecīgi tiek plānots nepietiekams budžeta gadam, līdz ar to katru gadu tiek piešķirti papildu līdzekļi no Ārlietu ministrijas budžeta vai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem;
- ❖ **LSM** – var uzskatīt, ka iestādes mērķi, funkcijas, darbības virzieni, uzdevumi un rezultatīvie rādītāji ir reāli sasniedzami ar pieejamajiem resursiem – pašreiz LSM var nodrošināt funkciju īstenošanu ar pieejamajiem resursiem un pieprasītais finansējums – bēniņu pārveidei par ekspozīciju zāli – ir papildus investīcijas iestādes attīstībai.

1.6. Vai iestāžu darbības uzraudzības sistēmas nodrošina mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi?

Revidentu rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu sniegto informāciju un vērtējumu, ka izvērtējamo iestāžu darbība tiek efektīvi uzraudzīta, uzraudzības un atskaitīšanās mehānisms ir skaidri noteikts un funkcionāls, un nodrošina iestādēm noteikto mērķu un rādītāju sasniegšanu, funkciju un uzdevumu izpildi.

Izvērtējamās iestādes sniedza informāciju par mērķu, funkciju, uzdevumu izpildes un rādītāju sasniegšanas uzraudzības mehānismu, norādot arī kam, kādā formātā, par ko un cik bieži tiek sniegtas atskaites, pārskati, informatīvie ziņojumi u.tml. Papildus iestādes arī norādīja, vai attiecībā uz iesniegtajām atskaitēm, pārskatiem, informatīvajiem ziņojumiem u.tml. tiek sniegta atgriezeniskā saite un ja jā, tad kas un par ko sniedz atgriezenisko saiti.

Piemēram, **JPA** sniedza šādu informāciju par iestādes darbības uzraudzības sistēmu:

Kam	Kādā formā	Par ko	Cik bieži	Vai tiek sniegta atgriezeniskā saite un par ko
TM	Atskaite	Par Tieslietu ministrijas un Tieslietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darba plānu uzdevumu izpildi. Par Tieslietu ministrijas Vadības komitejas dotajiem uzdevumiem	Tuvojoties vai iestājoties izpildes kontrolei	Jā, Tieslietu ministrijas Administratīvā departamenta Kanceleja un Stratēģijas departaments
TM	Atskaite	Par valsts budžeta programmā iestādei noteiktajiem darbības rezultātiem un rezultativajiem rādītājiem	Reizi gadā	Jā, atgriezeniskā saite tiek sniegta, nepieciešamības gadījumā sagatavojot komentārus par rādītāju izpildes analīzi attiecīgā gada sākumā, vai arī nākamā gada budžeta izstrādes procesā
TM	Pārskats par Valdības rīcības plānā iekļauto pasākumu izpildi (atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 3.maija rīkojumā Nr. 275 noteiktajam)	Par Valdības rīcības plānā noteikto pasākumu izpildes gaitu	2 reizes gadā	Nē
FM	Elektroniski atlīdzības uzskaites sistēmā	Par amatpersonu (darbinieku) atlīdzību	Līdz kārtējā mēneša piecpadsmitajam datumam	Jā, Finanšu ministrijas Finanšu vadības un metodoloģijas departaments

TNGIIB papildus norādīja, ka:

- ❖ TNGIIB ir Satiksmes ministrijas pārraudzības iestāde, bet izmeklēšanas jomā ir pilnībā neatkarīgs no jebkādas iestādes vai institūcijas. Saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem

TNGIIB ziņo satiksmes ministram par notikušajiem transporta nelaimes gadījumiem, kas notikuši Latvijas teritorijā vai ārpus tās, ja šajos negadījumos ir iesaistīti Latvijas Republikas gaisa kuģu vai jūras kuģu reģistrā reģistrēti kuģi. Katru gadu tiek gatavoti drošības pārskati;

- ❖ TNGIIB darbību reizi piecos gados pārbauda Starptautiskā Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) un Eiropas komisijas audits. Jūras avāriju un incidentu izmeklēšanas jomā Izmeklēšanas birojs ir Eiropas Komisijas auditu subjekts trīs gadu pārbaudes cikla periodā. EK audita funkcijas ir deleģējusi Eiropas jūras drošības aģentūrai (EMSA);
- ❖ Saskaņā ar nolikumu TNGIIB direktors ne retāk kā reizi gadā iesniedz satiksmes ministram pārskatu par biroja funkciju izpildi un piešķirtā finansējuma izlietojumu.

Līdz ar to revidentu rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu sniegto informāciju un vērtējumu, ka izvērtējamo iestāžu darbība tiek efektīvi uzraudzīta, uzraudzības un atskaitīšanā mehānisms ir skaidri noteikts un funkcionāls, un nodrošina iestādēm noteikto mērķu un rādītāju sasniegšanu, funkciju un uzdevumu izpildi.

2. Iestāžu kā atsevišķu institūciju darbība

Lai sniegtu vērtējumu par iestāžu kā atsevišķu institūciju darbību, tika izvirzīti šādi secīgi jautājumi:

1. • Vai iestādei noteikto funkciju izpildi normatīvo aktu izpratnē ir iespējams deleģēt?
2. • Vai pirms iestādes izveidošanas ir vērtēti vairāki alternatīvi konkrētās funkcijas izpildes risinājuma varianti?
3. • Vai iestāde tai noteiktās funkcijas izpilda patstāvīgi, vai arī, lai nodrošinātu būtisku funkcijas izpildes daļu, tai ir jāsadarbojas ar citām iestādēm?
4. • Ja iestāde funkcijas veic sadarbībā ar citām iestādēm, vai sadarbība notiek resora vai pārresoru līmenī?
5. • No kuru citu iestāžu mērķiem/funkcijām/uzdevumiem/darbības rādītājiem ir atkarīgi iestādes uzdevumi un darbības rādītāji un cik lielā mērā?
6. • Ja iestāde funkcijas veic sadarbībā ar citām iestādēm, vai funkciju sadalījums starp tām ir skaidrs un tās nepārklājas/nedublējas?
7. • Vai kopš iestādes izveidošanas ir vērtēta iestādes darbības efektivizēšanas/ optimizēšanas iespēja, pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas iespēja un to nodošana citai iestādei?

Lielākā daļa **vērtējamo iestāžu argumentēja deleģēšanas neiespējamību** pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajiem pārvaldes uzdevumu deleģēšanas iespējamības kritērijiem, Tomēr gadījumā, ja iestāde tiek reorganizēta vai likvidēta, to nododot citai publiskai personai, to apvienojot ar citu publisku personu vai atsakoties no tai uzticēto pārvaldes uzdevumu izpildes⁴⁴, atsevišķu pārvaldes uzdevumu deleģēšanas iespēja nav uzskatāma par aktuālu un tālāk vērtējamu.

Nepastāv juridiski vai citi būtiski šķēršļi visu vērtējamo iestāžu reorganizācijai vai likvidācijai. Vienlaikus revidenti uzsver, ka, pieņemot lēmumu par iestāžu reorganizāciju vai likvidāciju, ir vērtējams efektivitātes aspekts, kā arī konkrētas funkcijas veikšanai izvirzītie neatkarības nosacījumi (piemēram, attiecībā uz TNGIIB, VDzA un VDzTI).

Tāpat revidenti konstatēja, ka **iestādēs gan pirms to izveidošanas (13 no 17), gan iestāžu darbības laikā (15 no 17) ir veikti dažādi ar funkciju nodrošināšanu saistīti izvērtējumi, tomēr jāuzsver, ka šo vērtējumu pieeja un detalizācijas pakāpe būtiski atšķiras, kas liedz revidentiem izdarīt salīdzināmus secinājumus par vērtējumu kvalitāti, kā arī vairākos gadījumos revidentiem nebija pieejami dokumenti, lai pārliecinātos par šādu izvērtējumu esamību.**

⁴⁴ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta trešās daļas 1. un 2. punkti un ceturtais daļas 1. un 3. punkti.

Iestādes savas funkcijas veic gan patstāvīgi, gan sadarbībā ar citām iestādēm, sadarbību nodrošinot gan resora, gan pārresoru līmenī.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta 10.daļu “valsts pārvaldi organizē pēc iespējas efektīvi. Valsts pārvaldes institucionālo sistēmu pastāvīgi pārbauda un, ja nepieciešams, pilnveido, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju un apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpakalpojuma izmantošanu”.

Nevienai no vērtētajām iestādēm nepastāv būtiski šķēršļi to reorganizācijai vai likvidācijai Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta izpratnē.

Iestādes un resori, sniedzot savu vērtējumu par to, vai iestāžu pārvaldes uzdevumi ir deleģējami, lielākoties norādīja, ka nav (15 no 17 iestādes). Tikai LI un LZP uzskata, ka to veicamie pārvaldes uzdevumi ir deleģējami.

10. tabula Reorganizācijas vai likvidācijas iespējamība

Iestāde	Revidentu viedoklis
LI	Nepastāv juridiski šķēršļi LI reorganizācijai vai likvidācijai, nododot funkcijas ĀM.
IAIU	Nepastāv juridiski šķēršļi IAIU reorganizācijai vai likvidācijai, nododot funkcijas Valsts ieņēmumu dienestam, kā to ir norādījuši 13.03.2009. ⁴⁵ izveidotā funkciju audita darba grupa, kura saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumā ⁴⁶ noteikto uzdevumu īstenoja funkciju auditu Valsts ieņēmumu dienestā un IAUI.
JSPA	Nepastāv juridiski šķēršļi JSPA reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, VIAA.
LSM	Nepastāv juridiski šķēršļi LSM reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, KM vai Latvijas Sporta akadēmijai..
LVA	Nepastāv juridiski šķēršļi LVA reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, IZM, Valsts valodas centram vai Valsts izglītības satura centram.
SZA	Nepastāv juridiski šķēršļi SZA reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, IZM, vai SZA apvienot ar LZP.
LZP	Nepastāv juridiski šķēršļi LZP reorganizācijai vai likvidācijai, nododot funkcijas IZM, vai iestādi apvienot ar SZA, funkciju pārņemšanai iestādei piesaistot terminētu ārpakalpojumu nepieciešamības gadījumos (piemēram, projektu atlasē vai ekspertu tiesību piešķiršanai ⁴⁷).
KISC	Nepastāv juridiski šķēršļi KISC reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, arhīvu informācijas sistēmas – Latvijas Nacionālajam arhīvam, bibliotēku informācijas sistēmas – Latvijas Nacionālajai bibliotēkai u.c.
LNKC	Nepastāv juridiski šķēršļi LNKC reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram KM.
NKC	Nepastāv juridiski šķēršļi NKC reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, kino un filmu nozarei paredzēto valsts budžeta līdzekļu administrēšanu var nodot Valsts kultūrkapitāla fondam.
TNGIIB	Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot atbilstību regulā un direktīvā noteiktajām tās neatkarības pamatprasībām, t.sk., nodrošinot neatkarību no VDzA (dzelzceļa regulatora) un VDzTI (drošības iestādes).
VDzA	Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot direktīvā noteiktās tās neatkarības pamatprasības un vienlaikus nodrošinot, ka VDzA un VDzTI nav savstarpēji saistītas.
VDzTI	Iestādes reorganizācija ir iespējama, saglabājot direktīvā noteiktās tās neatkarības pamatprasības, vienlaikus nodrošinot, ka VDzTI funkcijas netiek nodotas Satiksmes ministrijai un VDzA un VDzTI nav savstarpēji saistītas.
JPA	Valsts kontroles 05.06.2017. revīzijas “Vai tiesu iekārtas attīstības pasākumi ir veicinājuši tiesu darbības efektivitāti” rezultātā Valsts kontrole Tieslietu ministrijai sniedza ieteikumu vērtēt, vai tiesu pieejamību neietekmē esošās valsts

⁴⁵ Ministru prezidenta 2009.gada 12.marta rīkojums Nr.92 „Par funkciju audita darba grupu un funkciju audita veikšanu Valsts ieņēmumu dienestā un funkcionāli saistītās iestādēs”.

⁴⁶ Ministru kabineta 2009.gada 3.marta rīkojuma Nr.147 „Funkciju audita plāns 2009.gada pirmajam pusgadam” 1.1.1. un 1.1.2.apakšpunkts.

⁴⁷ Skat. sadarbības iestādes darbības mehānismu ES fondu vadības un kontroles sistēmas sistēmā – viena iestāde īsteno visu nozaru projektus un piesaista terminētu ekspertīzi nepieciešamības gadījumā projektu atlasē un uzraudzībā.

Iestāde	Revidentu viedoklis
	nodrošinātās juridiskās palīdzības pieejamība, ja nepieciešams, nosakot pasākumus valsts juridiskās palīdzības sistēmas paplašināšanai ⁴⁸ .
UGFA	Lai gan nepastāv juridiski šķēršļi UGFA funkciju nodošanai citai iestādei, tomēr esošās sistēmas pastāvēšanas lietderība salīdzinoši nesen ir tikusi vērtēta. Tā rezultātā, izstrādājot jauno Uzturlīdzekļu garantijas fonda likumu, kas stājās spēkā 01.04.2017., UGFA funkcijas tika paplašinātas.
LVAFA	Nepastāv juridiski šķēršļi LVAFA reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot citai iestādei, piemēram, Valsts reģionālās attīstības aģentūrai vai Lauku atbalsta dienestam.
VPVB	Nepastāv juridiski šķēršļi VPVB reorganizācijai vai likvidācijai, funkcijas nododot VARAM, bet ne citām resora iestādēm.

Apkopojot iepriekš minēto, var konstatēt, ka, visu iestāžu gadījumā ir iespējama iestāžu reorganizācija vai likvidācija, veicot funkciju izvērtējumu, funkciju un pakalpojumu izmaksu salīdzinājumu un izvērtējot ietekmi uz iestādes saistībām⁴⁹.

Apkopojot iestāžu sniegto informāciju par to, **vai pirms iestādes izveidošanas ir vērtēti vairāki alternatīvi konkrētās funkcijas izpildes risinājuma varianti un vai kopš iestādes izveidošanas ir vērtēta iestādes:** 1) darbības efektīvizēšanas/optimizēšanas iespēja; 2) pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība; 3) veicamo pamatfunkciju deleģēšana citai iestādei, tika konstatēts:

11. tabula Iestāžu darbības (pirms izveidošanas un to darbības laikā) izvērtējumi

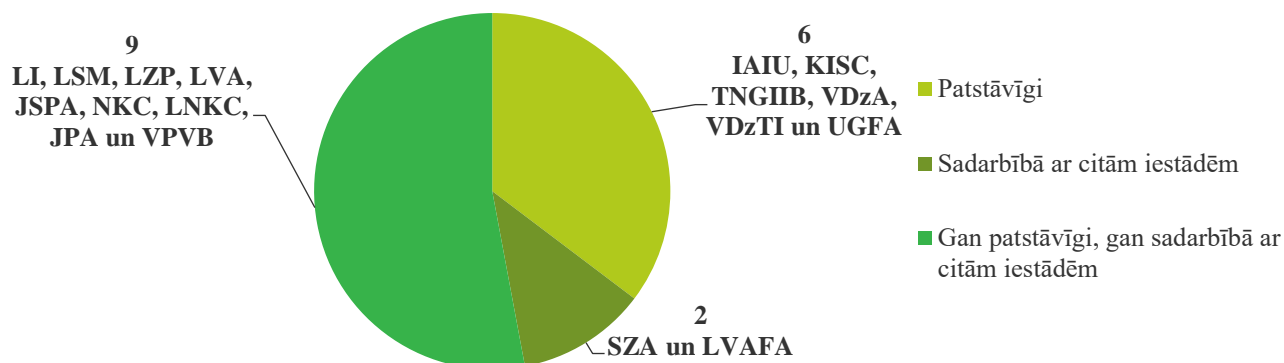
Resors	Iestāde	vai kopš iestādes izveidošanas ir vērtēta iestādes:			
		vai pirms iestādes izveidošanas ir vērtēti vairāki alternatīvi konkrētās funkcijas izpildes risinājuma varianti	darbības efektīvizēšanas/optimizēšanas iespēja	pamatfunkciju turpmākas nodrošināšanas nepieciešamība	veicamo pamatfunkciju deleģēšana citai iestādei
ĀM	LI	✓	✓	✗	✓
FM	IAUI	✓	✓	✗	✓
IZM	LSM	✗	✓	✓	✓
	SZA	✓	✓	✗	✓
	LZP	✓	✗	✗	✓
	LVA	✓	✓	✓	✓
	JSPA	✓	✓	✓	✓
KM	NKC	✗	✓	✗	✗
	KISC	✗	✗	✗	✗
	LNKC	✗	✗	✗	✗
SM	TNGIIB	✓	✓	✗	✗
	VDzA	✓	✓	✗	✓
	VDzTI	✓	✓	✗	✗
TM	JPA	✓	✓	✓	✗
	UGFA	✓	✓	✓	✓
VARAM	LVAFA	✓	✓	✓	✓
	VPVB	✓	✓	✓	✓

⁴⁸ <http://www.lrvk.gov.lv/revizija/vai-tiesu-iekartas-attistibas-pasakumi-ir-veicinajusi-tiesu-darbibas-efektivitati/>.

⁴⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15. panta pirmā daļa.

Analizējot iestāžu iepriekš minēto informāciju, revidenti konstatē, ka **kopumā iestādēs gan pirms to izveidošanas, gan iestāžu darbības laikā ir veikti dažādi ar funkciju nodrošināšanu saistīti izvērtējumi**. Tomēr jāuzsver, ka šo vērtējumu pieeja un detalizācijas pakāpe būtiski atšķiras, kas liedz revidentiem izdarīt secinājumu par vērtējumu kvalitāti, kā arī attiecībā uz izvērtējumiem, kas ir veikti pirms iestāžu izveidošanas, revidentiem lielākoties nebija pieejami dokumenti (piemēram, iestāžu nolikumu apstiprināšanai sagatavotās anotācijas), kas liedz iespēju gūt pārliecību par šādu izvērtējumu esamību.

Vērtējamās iestādes tām noteiktās funkcijas veic gan patstāvīgi, gan sadarbībā ar citām iestādēm:

Attēls Nr.6 Kā iestādes veic tām noteiktās funkcijas?

Tās iestādes, kuras tām noteiktās funkcijas veic sadarbībā ar citām iestādēm, **sadarbību veic gan resoru, gan pārresoru līmenī**.

Arī vērtējot iestādes, kas funkcijas veic sadarbībā ar citām iestādēm, revidentu rīcībā nebija informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu un resoru sniegto informāciju un vērtējumu, ka iestāžu savstarpējās atbildības koordinācijas mehānisms ir skaidrs un loģisks, un praktiskā koordinācija starp iestādēm ir mērķtiecīga un efektīva.

3. Sabiedrības ieguvums no iestāžu darbības

Lai sniegtu vērtējumu par sabiedrības ieguvumu no iestāžu darbības, tika izvirzīti šādi secīgi jautājumi:

1. • Kādi ir iestādes galvenie pamatdarbības procesi, kuru izpildes rezultātā tiek sniegti konkrēti pakalpojumi sabiedrībai kopumā vai noteiktām iedzīvotāju grupām?
2. • Kādi resursi tiek iesaistīti šo procesu nodrošināšanā?
3. • Kādi ir iestādes darbības rezultāti šo procesu nodrošināšanā?
4. • Vai iestāde pēdējo 3 gadu laikā ir apkopojusi sabiedrības viedokli par tās sniegto pakalpojumu kvalitāti (piemēram, veikusi sabiedrības aptauju)?
5. • Vai iestāžu funkciju nodrošināšanai pieejamo resursu izlietojums ir samērojams ar labumu, ko no šīs funkcijas izpildes gūst sabiedrība?

Lai gan tikai 3 no 17 izvērtējamām iestādēm nesniedz tiešus pakalpojumus sabiedrībai, attiecībā uz pārējām iestādēm **reidentu rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu un resoru sniegto informāciju un vērtējumu**, ka iestāžu sniegtie pakalpojumi ir sabiedrībai būtiski un tieši skar nozīmīgu sabiedrības daļu, kā arī - ka šo pakalpojumu sniegšanai izmantotais resursu apjoms ir samērīgs.

Puse no izvērtētajām iestādēm (NKC, JPA, LNKC, LVA, LSM, JSPA, UGFA, VDzA un VDzTI) pēdējo 3 gadu laikā ir apkopojušas sabiedrības viedokli par to sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Tikai 3 no 17 izvērtējamām iestādēm nesniedz tiešus pakalpojumu sabiedrībai – TNGIIB, VDzA un VDzTI. Attiecībā uz pārējām 14 iestādēm, reidentu rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt iestāžu un resoru sniegto informāciju un vērtējumu, ka iestāžu sniegtie pakalpojumi ir sabiedrībai būtiski un tieši skar nozīmīgu sabiedrības daļu, kā arī - ka šo pakalpojumu sniegšanai izmantotais resursu apjoms ir samērīgs:

12. tabula Iestāžu sniegtie pakalpojumi

Resors	Iestāde	Iestādes sniegtie pakalpojumi
Ārlietu ministrija	LI	<ul style="list-style-type: none"> nodrošināt Latvijas tēla popularizēšanas pasākumus ārvalstīs uzturēt Latvijas valsts oficiālo informatīvo portālu latvia.eu vairākās valodās ārvalstu auditorijām ar plašu informāciju svešvalodās par Latvijas valsti, sabiedrību, vēsturi, kultūru, dabu un ekonomiku organizēt Ārvalstu žurnālistu vizītes veidot publikācijas un informatīvos materiālus par Latviju
Finanšu ministrija	IAUI	<ul style="list-style-type: none"> azartspēļu un izložu organizēšanas licencēšana, uzraudzība un kontrole azartspēļu automātu un iekārtu uzskaitē un kontrole azartspēļu automātu vai iekārtu identifikācijas numura izsniegšana
Izglītības un zinātnes ministrija	LSM	<ul style="list-style-type: none"> veidot kvalitatīvu, daudzveidīgu un dažādām sabiedrības grupām saistošu ekspozīciju un izstāžu piedāvājumu rīkot tematiskus pasākumus par sporta vēstures tēmām, iespēja iepazīties ar muzeja pastāvīgajām ekspozīcijām un izstādēm ekskursiju vadītāja pavadībā, izmantojot krājuma priekšmetus un grāmatu krātuves periodiskos izdevumus izstrādāt zinātniskos darbus veikt pētījumus kā arī papildināt zināšanas sporta vēsturē un citās sporta nozarēs
	SZA	<ul style="list-style-type: none"> nodrošināt studiju kredīšanu no valsts budžeta līdzekļiem nodrošināt no valsts budžeta finansēto zinātnisko pētījumu programmu un projektu administratīvu un finansiālu uzraudzību, informācijas apkopošanu un pieejamību
	LZP	<ul style="list-style-type: none"> padomdevēja funkcija zinātnes politikas (daļēji arī inovāciju politikas un augstākās izglītības politikas atsevišķu aspektu) izstrādē; zinātniskās ekspertīzes nodrošināšana un organizēšana uz konkursa pamata atlasītu zinātnisko projektu realizācijas finansēšana
	LVA	<ul style="list-style-type: none"> sociolingvistisko pētījumu veikšana par latviešu valodas situāciju Latvijā mutvārdu un elektronisko latviešu valodas konsultāciju sniegšana dažādos jautājumos (pareizrakstība, pareizrūna, gramatika, stilistika u.c.) izziņu par personvārdu atveidi un identifikāciju sagatavošana un izsniegšana (atbilstoši MK noteikumiem Nr. 114 "Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju", Rīgā 2004.gada 2.martā (prot. Nr.9 25.§) lingvistiskie atzinumu un ekspertīžu veikšana profesionālās pilnveides kursu pedagogiem un latviešu valodas pilnveides kursu profesionālajām vajadzībām pieaugušajiem (pirmsskolas pedagogiem) organizēšana dažādu mācību un metodisko līdzekļu izstrāde un pieejamība dažādām mērķauditorijām – mazākumtautību izglītībā, diasporas vajadzībām, pieaugušajiem, t.sk. ārvalstu studentiem, imigrantiem) latviešu valodas apguvei (elektroniskie materiāli pieejami LVA mājaslapas apakšvietnē „Māci un mācies”) populārzinātnisko, zinātnisko, izglītojošo un informatīvo materiālu, rokasgrāmatu un dažādu elektronisko materiālu (piem., lietotņu) u.tml. par latviešu valodu izstrāde un izdošana atbalsts latviešu valodas kā svešvalodas apguvei ārvalstu augstskolās atbalsts diasporai latviešu valodas un kultūras apguvei pasākumu valsts valodas popularizēšanai un sabiedrības līdzdalībai valsts valodas politikas īstenošanā
	JSPA	<ul style="list-style-type: none"> nodrošina starptautiskā un nacionālā līmeņa apmācību un metodisko vadību darbā ar jaunatni iesaistītajiem, veicina izglītības iestāžu sadarbību, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un projektu kā mācību metodi, plāno, organizē un vada pedagogu tālākizglītības nodarbības IKT un valodu jomā, sniedz informatīvu atbalstu par platformas www.etwinning.net iespējām, funkcionalitāti, kā arī sniedz tehnisku atbalstu tās lietotājiem, pieņem un izvērtē ES programmas "Erasmus+" projektu pieteikumus un piešķir

Resors	Iestāde	Iestādes sniegtie pakalpojumi
		<ul style="list-style-type: none"> projektu realizēšanai finanšu līdzekļus, pieņem un izvērtē Izglītības un zinātnes ministrijas jaunatnes politikas valsts programmas projektu pieteikumus un piešķir projektu realizēšanai valsts budžeta līdzekļus, akreditē Eiropas Brīvprātīgā darba uzņēmējorganizācijas, nosūtītājorganizācijas un koordinējošās organizācijas ES programmas “Erasmus+” ietvaros, sniedz konsultācijas un organizē apmācības par projektu pieteikumu sagatavošanu ES programmas “Erasmus+” un Izglītības un zinātnes ministrijas jaunatnes politikas valsts programmas ietvaros, veicina jauniešu mobilitāti, līdzdalību, starpkultūru izglītību, nodarbinātību, sociālo iekļaušanos un kompetenču attīstīšanu starptautisko neformālās izglītības programmu ietvaros, nodrošina informāciju par administrētajām programmām, izmantojot dažādus rīkus (tīmekļa vietnes, datubāzes, ziņu lapas, informatīvos pasākumus un kampaņas, publikācijas un metodiskos materiālus, konsultācijas – elektroniski un klātienē u.c.), projekta “PROTI un DARI!” īstenošanas laikā attīsta mērķa grupas jauniešu prasmes un veicina viņu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apgūvē pie amata meistara
Kultūras ministrija	NKC	<ul style="list-style-type: none"> valsts budžeta līdzekļu administrēšana kino un filmu nozarei; veicina Latvijas kino un filmu nozares ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju; veicina filmu radīšanu, kā arī audiovizuālā mantojuma pieejamību un izplatību Latvijā un pasaulē; koordinē Latvijas kino un filmu nozares līdzdarbību Eiropas audiovizuālās jomas atbalsta programmās; reģistrē filmu producentus; uzrauga filmu klasifikācijas noteikumu izpildi; apkopo un analizē informāciju par filmu nozari; administrē valstij piederošo vai piekritīgo filmu autortiesības un blakustiesības; piešķir filmai kopražojuma statusu, tai skaitā saskaņā ar Eiropas konvenciju par kinematogrāfiskiem kopražojumiem; administrē un konkursa kārtībā sadala valsts budžeta līdzfinansējumu ārvalstu filmu uzņemšanai Latvijā
	KISC	<ul style="list-style-type: none"> projekta „Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma” realizēšana projekta “Izglītotāji un inovatori bibliotēkās” realizēšana informācijas sistēmu un portālu uzturēšana un attīstīšana (Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēma, Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs, valsts nozīmes informācijas sistēmas Latvijas Digitālā Kultūras Karte, portāls „Latvijas filmas bibliotēkās”, daudzvalodu korpusa un mašintulkošanas pakalpojums, digitalizēto video un audio ierakstu portāls, digitalizēto objektu portāla projekta „Pārrobežu E-arhīvs” ietvaros uzturēšana, valsts nozīmes informācijas sistēmas ALEPH 500 un valsts nozīmes bibliotēku elektroniskā kopkataloga uzturēšana) bibliotēku interešu pārstāvība autortiesību jomā apmācību nodrošināšana kultūras nozares informācijas sistēmu darbības nodrošināšana (infrastrukturās izvietots datu centrs) kultūras nozares darbības nodrošināšana vienota atbalsta sniegšanas sistēma http://atbalsts.kis.gov.lv, valsts informācijas sistēmu administrēšana un uzturēšana (bibliotēku informācijas sistēma ALEPH500, Latvijas digitālā kultūras karte)
	LNKC	<ul style="list-style-type: none"> normatīvo aktu projektu sagatavošana un virzība uz MK (arī citu institūciju izstrādāto normatīvo aktu izvērtēšana, atzinumu sniegšana); politikas plānošana un īstenošana/īstenošanas koordinēšana; Dziesmu un deju svētku likumā un Nemateriālā kultūras mantojuma likumā noteiktā deleģējuma nodrošinājums (piem, abu likumu gadījumā iestāde ir sekretariāts padomēm u.c.); pasākumu sagatavošana un īstenošana (organizēšana) sadarbībā ar valsts institūcijām, Latvijas pašvaldībām/to institūcijām, nevalstiskajām organizācijām,

Resors	Iestāde	Iestādes sniegtie pakalpojumi
		<p>producentiem, māksliniecišķajām grupām u.c.; Apjomīgs darbs tiek ieguldīts, nodrošinot Dziesmu un deju svētku tradīcijas ilgtspēju (starpssvētku posms un svētku sagatavošana un īstenošana);</p> <ul style="list-style-type: none"> metodiskā atbalsta nodrošinājums mērķgrupām (pašvaldību kultūras darbinieki, kultūrizglītības iestāžu vadība un pedagogi, tautas mākslas kolektīvu vadītāji un dalībnieki, citi interesenti), t.sk. arī metodisko materiālu/grāmatu izdošana.
Tieslietu ministrija	JPA	<ul style="list-style-type: none"> juridiskās palīdzības nodrošināšana valsts kompensācijas nodrošināšana cietušajiem informatīvā atbalsta nodrošināšana noziedzīgos nodarījumos cietušajiem
	UGFA	<ul style="list-style-type: none"> valsts garantēto uzturlīdzekļu izmaksas nodrošināšana iesniedzējiem aktīva līdzdarbība izmaksāto uzturlīdzekļu piedziņā no parādniekiem atbalsta sniegšana pārrobežu uzturlīdzekļu piedziņas procesā
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	LVAFA	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļu izlietošanas administrēšana ES fondu projektu īstenošana
	VPVB	<ul style="list-style-type: none"> Apstrīdēto administratīvo aktu un faktisko rīcību izskatīšana vides aizsardzības jomā Drošības pārskata vai rūpniecisko avāriju riska novēršanas programmas izvērtēšana Eiropas Savienības ekomarķējuma piešķiršana Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūras nodrošināšana Informācijas nodrošināšana par atļaujām A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai Informācijas nodrošināšana par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) Paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma nodrošināšana Sabiedrības līdzdalības tiesību vai tiesību uz vides informāciju pārkāpuma izvērtēšanas nodrošināšana Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procedūras nodrošināšana Uzņēmumu reģistrācija ES Vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS)

Vērtējot, vai iestādes veic arī sabiedrības aptauju par sniegto pakalpojumu kvalitāti, tika konstatēts:

Attēls Nr.7 Vai iestādes veic sabiedrības aptauju par sniegto pakalpojumu kvalitāti?

Iestādes, kuras pēdējo 3 gadu laikā ir apkopojušas sabiedrības viedokli par sniegto pakalpojumu kvalitāti, norāda, piemēram:

- ❖ **JSPA** veic ikgadējo sabiedrības novērtējumu par aģentūru kopumā, gan katras aģentūras administrētās programmas ietvaros. Visvairāk aptaujāto sadarbojušies ar aģentūru īstenojot programmas „Erasmus+: Jaunatne darbībā” projektus (78%) un projektā „PROTI un DARI!” (43%), 33% Jaunatnes politikas valsts programmas ietvaros, 29% Latvijas-Šveices sadarbības programmas ietvaros, 21% Eurodesk kontekstā, 14% eTwinning ietvaros un 12% ALF ietvaros. Lielākā daļa aptaujāto (53%) sadarbību ar aģentūru 2016. gadā novērtējuši kā labu vai ļoti labu (40%), salīdzinot ar 2015.gadu, vērtējums ir ievērojami uzlabojies. Sadarbību ar aģentūru 6% no respondentiem raksturo kā vidēju, 1% kā ļoti sliktu. JSPA patstāvīgi pilnveido savu darbību, ņemot vērā arī aptaujas rezultātus;
- ❖ **LSM** – sabiedrības grupu interešu un vajadzību izzināšana tiek veikta anketēšanas un aptauju veidā; interesenti elektroniski muzeja e-pastā un rakstiski muzeja atsauksmju grāmatā izsaka savu viedokli un ierosinājumus;
- ❖ **LVA** – LVA regulāri apkopo tās mērķauditorijas viedokli par sniegto pakalpojumu kvalitāti, piem., pēc visiem tālākizglītības kursiem tiek veikta izglītojamo aptauja par to kvalitāti. Regulāri notiek kursu kvalitātes vērtēšana, notiek dažādi izvērtējuma semināri. Realizējot valsts valodas un izglītības (arī diasporas) politiku, LVA cieši sadarbojas ar mērķauditoriju pārstāvošajām organizācijām (ELA, PBLA), plānojot, īstenojot un izvērtējot atbalstu latviskajai izglītībai diasporā. Izvērtējuma procesā tiek piesaistīti diasporas eksperti. Sabiedrības viedoklis par dažādiem valodas politikas jautājumiem tiek apzināts, veicot sociolingvistikās aptaujas (kvantitatīvās, kvalitatīvās) pētījumu sociolingvistikā īstenošanai;
- ❖ **VDzA** – regulāri (apmēram reizi 2 mēnešos) tiek organizētas pārrunas ar iesaistīto uzņēmumu pārstāvjiem, kuru ietveros tiek pārrunātas nozares aktualitātes, pārrunātas problēmsituācijas, bet riska izvērtējuma apspriešanā tiek iesaistīti arī pašvaldību pārstāvji. Līdz šim VDzA nav saņēmusi aizrādījumus par sava darba kvalitāti;
- ❖ **VDzTI** – regulāri tiekoties ar pārvadātājiem Konsultatīvajās padomēs notiek informācijas apmaiņa par prasībām, kas izriet no nacionālajiem vai pārnacionālajiem normatīvajiem aktiem un izmaiņām, kas kvalitatīvi vai kvantitatīvi var ietekmēt Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas funkciju izpildi.

Pielikums – Informācija par Datu valsts inspekciju

Atbildīgais resors:	Tieslietu ministrija
Iestāde izveidota:	2001.gada 2.janvārī
Darbības pamatmērķis:	Datu valsts inspekcijas (DVI) darbības mērķis ir personas datu aizsardzības uzraudzība, uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditācija un uzraudzība, datu aizsardzības uzraudzība elektronisko sakaru nozarē, kā arī informācijas sabiedrības pakalpojumu aprites uzraudzība un kredītinformācijas biroju uzraudzība atbilstoši kompetence
Nodarbināto skaits:	25
Budžets:	639 tūkstoši <i>euro</i>
Vai iestādes funkcijas ir iespējams deleģēt:	Nē

Tieslietu ministrija ir sniegusi Valsts kontrolei informāciju⁵⁰, kurā norāda pamatojumu, kāpēc par Datu valsts inspekciju netiek iesniegta anketa Valsts kontroles norādītajā apjomā un Datu valsts inspekcija būtu izslēdzama no izvērtējamo iestāžu saraksta. Līdz ar to revidenti ir informāciju sagatavojuši, izmantojot tikai Tieslietu ministrijas attiecīgajā vēstulē norādīto pamatojumu.

Atbilstoši Fizisko personu datu aizsardzības likumam⁵¹ Datu valsts inspekcija veic personas datu aizsardzības uzraudzību. Iestāde atrodas Tieslietu ministrijas pārraudzībā, darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus saskaņā ar likumu. DVI ir valsts pārvaldes iestāde, kuras funkcijas tiesības un pienākumus nosaka likums. DVI atrodas Tieslietu ministrijas institucionālā padotībā, taču Tieslietu ministrijai nav tiesību iejaukties Datu valsts inspekcijas funkciju veikšanā.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā par personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti 28.panta 1.punktā noteikto, katra dalībvalsts paredz to, ka viena vai vairākas valsts iestādes ir atbildīgas par noteikumu, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo direktīvu, piemērošanas pastāvīgu kontroli tās teritorijā. Šīs iestādes tām uzticēto pienākumu izpildē darbojas pilnīgi neatkarīgi. Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka valsts uzraudzības iestāžu neatkarības garantijas mērķis ir nodrošināt efektīvu un uzticamu kontroli par tiesību normu ievērošanu saistībā ar fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, un tā ir jāinterpretē šī mērķa kontekstā. Šī neatkarības garantija ir iedibināta nevis tādēļ, lai piešķirtu minētajām iestādēm, kā arī to pārstāvjiem īpašu statusu, bet lai pastiprinātu personu un struktūru, kuras skar to lēmumi, aizsardzību (Eiropa Savienības Tiesas 2010.gada 9.marta spriedums lietā Nr. C-518/07). No minētā izriet, ka uzraudzības iestādēm savu pienākumu izpildē jārikojas objektīvi un neatkarīgi. Papildus tam Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 16. oktobra sprieduma lietā Nr. C-614/10 43.punktā ir atzīts, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 95/46/EK 28.panta 1 punkta otrajā daļā pieprasītās neatkarības mērķis ir izslēgt ne tikai tiešu ietekmi, kas izpaužas norāžu veidā, bet arī jebkāda veida netiešu ietekmi, kas varētu iespaidot uzraudzības iestādes lēmumus.

⁵⁰ Tieslietu ministrijas 2017.gada 15.marta vēstule Nr.1-17/844 "Par Valsts kontroles piedāvāto metodoloģiju mazo iestāžu vispārējās darbības izvērtēšanai".

⁵¹ Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29. panta pirmā daļa.

Ar 2018.gada 25.maiju tiks uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) piemērošana. Regulas VI nodaļa paredz noteikumus par neatkarīgu uzraudzības iestādi, šīs nodaļas 51.panta pirmajā daļā nosakot, ka katra dalībvalsts paredz, ka viena vai vairākas neatkarīgas publiskas iestādes ir atbildīgas par šīs regulas piemērošanas uzraudzību, lai aizsargātu fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības saistībā ar apstrādi un veicinātu personas datu brīvu apriti Savienībā ("uzraudzības iestāde"). Savukārt minētā panta otrā daļa paredz, ka katra uzraudzības iestāde palīdz nodrošināt šīs regulas konsekventu piemērošanu visā Savienībā. Minētajā nolūkā uzraudzības iestādes sadarbojas cita ar citu un ar Komisiju saskaņā ar VII nodaļu. Tāpat no Vispārīgās datu aizsardzības regulas 117.apsvēruma punkta izriet, ka tādu uzraudzības iestāžu izveide dalībvalstīs, kuras ir pilnvarotas veikt savus uzdevumus un pildīt savas pilnvaras pilnīgi neatkarīgi ir būtiska sastāvdaļa fizisku personu aizsardzībā attiecībā uz viņu personas datu apstrādi.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas 52.pants noteic uzraudzības iestādes neatkarības principa saturu, paredzot, ka katra uzraudzības iestāde rīkojas pilnīgi neatkarīgi, pildot savus uzdevumus un īstenojot savas pilnvaras saskaņā ar šo regulu. Katras uzraudzības iestādes loceklis vai locekļi, pildot uzdevumus un īstenojot pilnvaras saskaņā ar šo regulu, ir brīvi no ārējas – tiešas vai netiešas – ietekmes un ne no viena nelūdz un nepieņem norādījumus. Katras uzraudzības iestādes loceklis vai locekļi atturas veikt jebkādas darbības, kas nav savienojamas ar viņu pienākumiem, un, esot amatā, neuzņemas nekādu citu nesavienojamu algotu vai nealgotu darbu. Tāpat šajā pantā noteikts, ka katra dalībvalsts nodrošina, lai katra uzraudzības iestāde būtu pakļauta tādai finanšu kontrolei, kas neietekmē tās neatkarību, un lai tai būtu atsevišķs publisks gada budžets, kas var būt daļa no kopējā valsts budžeta. Tostarp Vispārīgās datu aizsardzības regulas 54.pantā paredzēti noteikumi par to, ka katra dalībvalsts tiesību aktos paredz šādas uzraudzības iestādes izveidi. Savukārt tās 55.pants ietver kompetences, nosakot, ka katra uzraudzības iestāde savas dalībvalsts teritorijā ir kompetenta pildīt uzticētos uzdevumus un īstenot pilnvaras, ko tai piešķir saskaņā ar šo regulu.

Ievērojot minēto, iestādei ar nacionālajiem un Eiropas Savienības tiesību aktiem noteiktais funkciju un kompetenču apjoms ir pietiekami nozīmīgs, lai veiktu to regulāru un sistemātisku īstenošanu. Jāakcentē nepieciešamība turpināt pilnvērtīgi nodrošināt neatkarības principa ievērošanu, lai iestāde savas funkcijas pildītu atbilstoši nacionālajam un starptautiskajam tiesiskajam regulējumam. It īpaši būtiski ir ņemt vērā jaunās Vispārīgās datu aizsardzības regulas nosacījumus un tajā paredzētos dalībvalstīm uzliktos pienākumus, lai tādējādi nepakļautu Latvijas Republiku starptautisko saistību neizpildei.

Ņemot vērā iepriekš minēto Tieslietu ministrija lūdz izslēgt Datu valsts inspekciju no vērtējamo iestāžu saraksta.

Revidenta rīcībā nav informācijas un faktu, kas liktu apšaubīt tieslietu resora (Tieslietu ministrijas) sniegto informāciju un vērtējumu, ka šo unikālo funkciju veikšana tikai šajā iestādē ir pamatota un optimāla.